Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг органи

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган. ◉ № 127 (6. 826) ◉ 1989 йил 3 июнь, шанба ◉ Баҳоси 3 тийин

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

◉ СССР халқ депутатлари съезди ҳақидаги батафсил ҳисоботлар, СССР Олий Совети Раиси М. С. Горбачевнинг «СССР ички ва ташқи сиёсатининг асосий йўналишлари тўғрисида»ги докладни юзасидан музокараларда сўзга чиққан депутатларнинг нутқлари эълон қилинган.

◉ Ўртоқ М. С. Горбачев СССР Олий Советининг Раиси этиб сайланганлиги муносабати билан унинг номига табрик телеграммалари йўллаган жаҳон партия ва давлат арбобларининг рўйхати берилган.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Пленуми тўғрисида

ИНФОРМАЦИОН БИЛДИРИШ

1989 йил 2 июнь куни КПСС Марказий Комитетининг СССР халқ депутатларининг съезди ва СССР Олий Советининг бўлажак сессиясига бағишланган Пленуми бўлди.

Шу масалалар юзасидан КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев Пленумда нутқ сўзлади.

Пленумда СССР Министрлар Советининг Раиси Н. И. Рижков, СССР алоқа воситалари саноати министри Э. К. Первишин, КПСС Куйбишев область комитетининг биринчи секретари В. Г. Афонин, СССР машинасозлик саноати министри Б. М. Белоусов, КПСС Москва область комитетининг биринчи секретари В. К. Месяц, КПСС Краснодар ўлка комитетининг биринчи секретари И. К. Полозков, Украина Компартияси Харьков область комитетининг биринчи секретари В. П. Мисниченко, Қозоғистон ССР Министрлар Советининг Раиси Н. А. Назарбаев, Тоғли-Қорабоғ автоном области алоҳида бошқарув комитетининг раиси, КПСС Марказий Комитетининг бўлим мудири А. И. Вольский, КПСС Иркутск область комитетининг биринчи секретари В. И. Потапов, Украина ССР Фанлар академиясининг президенти Б. Е. Патон, КПСС Чечен-Ингушия область комитетининг биринчи секретари В. К. Фотеев, КПСС Липецк область комитетининг биринчи секретари Ю. А. Манаенков, КПСС Чита область комитетининг биринчи секретари Н. И. Мальков, КПСС Ростов область комитетининг биринчи секретари Б. М. Володин, КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Партия Контроли Комитети раисининг ўринбосари П. Я. Слезко, КПСС Тула область комитетининг биринчи секретари Ю. И. Литвинцев, КПСС Омск область комитетининг биринчи секретари Е. Д. Похитайло, СССР Ёзувчилар союзи правлениесининг биринчи секретари В. В. Карпов, КПСС Тува область комитетининг биринчи секретари Г. Ч. Ширшин, КПСС Вологда область комитетининг биринчи секретари В. А. Купцов, СССР Телевидение ва радиоэшиттириш Давлат комитетининг раиси М. Ф. Ненашев, КПСС Кемерово область комитетининг биринчи секретари А. Г. Мельников, КПСС Рязань область комитетининг биринчи секретари Л. И. Хитрун, РСФСР Олий Совети Президиумининг Раиси В. И. Воротников, КПСС Марказий Комитетининг секретари В. А. Медведев сўзга чиқдилар.

Пленум Н. И. Рижковни СССР Министрлар Советининг Раиси лавозимига тайинлашни тавсия этди.

Пленум якунида КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев нутқ сўзлади.

Шу билан КПСС Марказий Комитетининг Пленуми ўз ишини тугаллади.

СССР халқ депутатлари съездининг иши тўғрисида

ИНФОРМАЦИОН БИЛДИРИШ

1989 йил 2 июнь куни Москвада, Кремлнинг Съездлар саройида СССР халқ депутатлари съездининг иши давом этди.

Мажлисни СССР Олий Совети Раисининг биринчи ўринбосари А. И. Лукьянов олиб борди.

Депутатлар СССР Олий Совети Раиси М. С. Горбачевнинг «СССР ички ва ташқи сиёсатининг асосий йўналишлари тўғрисида» қилган доклади муҳокамасини яна бошладилар.

Съезднинг навбатдаги мажлиси 5 июнь куни бўлади,

Бугун—3 июнда СССР Олий Советининг сессияси очилди.

Москва. Кремлнинг Съездлар саройи. СССР халқ депутатлари съезди. СУРАТДА: съезднинг иш дақиқалари. Чапдан ўнгга: халқ депутатлари В. И. Воротников, М. С. Горбачев, А. И. Лукьянов.

В. Завьялов сурати. ТАСС фотохроникаси.

Шу куннинг суҳбати

Бизда муаммолар камми?

Ҳозир ҳамманинг тилида ҳам, дилида ҳам бир сўз: съезд. Ҳамманинг нигоҳи Москвага — СССР халқ депутатларининг улкан анжумани давом этаётган Кремлнинг Съездлар саройига қаратилган. Съезддаги ошкора ва ишчанлик руҳи, олдинга сурилаётган муҳим ҳаётий масалалар, қизғин, ҳатто баъзан доирадан чиқиб кетаётган баҳслар, йиғилишларда ҳукм сураётган чинакам демократик муҳит сайловчиларни тўлқинлантирмоқда, жуда кўп тортишувларга сабаб бўлмоқда.

Мухбиримиз пойтахт кўчаларида меҳнаткашлар вакиллари билан учрашиб, уларнинг дил сўзларини ёзиб олди.

А. МУСТАФОЕВ,
ТошПИ тарих кафедрасининг катта ўқитувчиси.

— Ҳаяжон билан телеэкранда тошкентлик депутатларни қидираман. Лекин негадир биздан борган халқ депутатларимизни, Ўзбекистон дардини, муаммоларини кўтариб чиқишга даъват этилган вакилларимизни кам кўраяпман. Аммо депутат В. Золотухиндан миннатдорман.

Хўш, бизда муаммолар камми? Аниқ маълумотларга кўра, қўлга тушиб қамалганлардан ундирилган уч миллион сўм умумиттифоқ фондига ўтказиб юборилибди. Шу маблағни республикамизга қайтариб беришни талаб қилиш керак. Ахир, бу маблағ эвазига қанчадан-қанча мактаблар, болалар боғчалари, турар-жойлар қуриш мумкин-ку.

Қ. ТЎРАЕВ,
«Ташоблстрой» бирлашмасига қарашли пардозлаш бошқармаси бригадири.

— Мана Ватанимиз пойтахти Москвада 10 кундан бери СССР халқ депутатларининг биринчи съезди давом этяпти. Унда депутатларнинг кўпчилиги ниҳоятда фаол иштирок этишяпти. Бироқ тошкентлик депутатлар негадир суст. Пойтахтимиз экологияси, озиқ-овқат муаммолари билан боғлиқ масалаларни съезд кун тартибига қатъий қилиб қўйиш керак эди.

Д. ПАКЕР,
Собир Раҳимов район, Кочубей кўчаси, 2-уй, 7-квартирада яшовчи 80 ёшли пенсионер:

— Мамлакатимизда 2 миллионга яқин Улуғ Ватан уруши инвалидлари бор. Шундан I ва II группа инвалидлари 70 процентни ташкил этади. Шундан кўриниб турибдики, бизга эътиборни янада кучайтириш керак. Ҳар куни телевизор қаршисида съездни кузатиб бормоқдаман. Лекин шу масалада қатъий фикр негадир суст эшитилмоқда. Ўзбекистонлик депутатлар ҳам активроқ ҳаракат қилишса ёмон бўлмасди.

Суҳбатни
Д. ОБЛАЕВ
ёзиб олди.

Мураккаб масалалар

МОСКВА, 1 июнь. (ЎзТАГнинг махсус мухбирлари И. Хисомов, С. Фенютин). Нотиқлардан бири халқ депутатлари съездини халқлар конгресси деб атади. Бу юз бераётган воқеаларнинг моҳиятини аниқ акс эттирди. Ҳар бир халқ вакили сайловчиларнинг таъсирини ва ҳатто тазйиқини ҳис этиб турибди. Бу таъсир турлича шаклларда намоён бўлмоқда, одамлар телеграммалар юборишмоқда, телефон қилишмоқда, варақалар тарқатишмоқда. учрашувлар ва митинглар бўляпти. Меҳмонлар учун мўлжалланган ресторан столларида ҳам қуйидагича мазмундаги варақаларни учратиш мумкин: «Биринчи съездни якунлашга сира-сира шошилманг. Сиз ҳам, биз ҳам жуда чарчадик. Аммо бу бутун мамлакат учун зарур... Ҳамма асосий масалаларни сиз биринчи съездда ҳал этишингиз керак. Чунки биринчи съезд якка-ю ягонадир. Халқ билан алоқа боғланг, халқ билан мулоқотда бўлинг. Баҳслашинг, аммо бир-бирингиз билан уришманг. Съездингиз ҳозир мамлакатнинг коллектив ақл-идрокидир». Варақа остида мурожаат муаллифининг имзоси ва адреси бор.

Кеча шомдан кейин Ўзбекистон делегациясининг штаби бўлган «Россия» меҳмонхонасида қўнғироқ жиринглади. 15 га яқин юртдошларимиз — ҳозир Москва университетида ўқиётган студентлар ва аспирантлар сайловчиларнинг Москва клуби аъзоси, СССР Фанлар академияси физика институти ходими В. Нишонов бошчилигида бу ерга келиб депутатлар билан учрашишни қатъий талаб қилдилар. Съезд қатнашчилари ниҳоятда чарчаганларига қарамай, учрашув бўлиб ўтди.

6-қаватнинг хоналаридан бирида 604-Янгийўл территориал округидан сайланган халқ депутати, Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари М. М. Мирқосимов ҳамда Совет хотин-қизлар комитетидан сайланган халқ депутати, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси экономика институти директорининг ўринбосари Р. А. Убайдуллаева ёшлар билан суҳбатлашдилар.

Рўй-рост айтишим керакки, суҳбат оғир кўчди. Баъзан жуда ўткир бўлди.

— Республикамиз учун аграр масала ҳозир асосий масаладир, — деди М. М. Мирқосимов. — Делегациямиз бу масалани ҳал этиш учун якдил ҳаракат қилмоқда. Деҳқон ташаббусига эрк бериш, унга ҳукм ўтказмаслик керак. Биз пахта якка ҳокимлигига қаршимиз. Делегациямиз аграр соҳада ишлаётган бир гуруҳ депутатларнинг бугун съездда ўқиб эшиттирилган мурожаатига тўла қўшилди. Бу йил Тошкент областида техника экинлари майдони 10 минг гектар қисқартирилди. Уларнинг ўрнига озиқ-овқат экинлари экилди. Лекин бу муаммо жўн муаммо эмас. Бутун мамлакат миқёсида қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг харид нархларини қайта кўриб чиқиш зарур.

— Кеча бизнинг делегациямиз СССР Олий Совети Раиси М. С. Горбачевга ўз мурожаатномасини топширди. Мазкур мурожаатномада республикамизнинг болалар ўлими, умуман соғлиқни сақлаш, экологияга оид жуда ўткир муаммолари баён этилган, — деди Р. А. Убайдуллаева.

Учрашув қатнашчилари ўзбекистонлик депутатлар шанига ўз фикр-мулоҳазаларини айтдилар, уларни съездда бўлаётган мунозараларда фаолроқ иштирок этишга даъват қилдилар.

Депутатлар ўз ҳамсуҳбатларига, жумладан, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Р. Н. Нишонов ва қорақалпоқ ёзувчиси Т. Қайипбергенов нутқларида Ўзбекистон экономикаси ва социал ҳаётидаги танг аҳвол хусусида ташвиш билан гапирилгани, бундай аҳволдан чиқиш, регионал хўжалик ҳисобини жорий этиш хусусида бир қанча конкрет таклифлар айтилганини эслатиб ўтдилар.

Студентлар ва аспирантлар жиззакилик қилишди, албатта. Аммо кеча биз Москва— Тошкент биринчи съезд телекўпригини томоша қилдик... Ўзбекистонлик депутатлар йўлдош алоқаси ёрдамида тошкентлик сайловчилар билан суҳбатлашдилар. Сайловчилар фаолроқ бўлинг, етилган, долзарб масалаларни дадиллик билан кўтариб чиқинг, деб ўз истакларини айтдилар.

— Чамаси улар ҳақ гапни айтишяпти, деди бизга М. М. Мирқосимов. — Лекин съезд ҳали тугагани йўқ-ку. Мунозаралар эндигина қизиб боряпти. Ҳали бизнинг овозимизни эшитасиз. Ўзбекистонлик депутатлар ўзларининг миллионлаб сайловчиларининг умидини оқлайдилар.

Дўстликни амалда мустаҳкамлашмоқда

Сўз — СССР ва АҚШ биродарлашган шаҳарларининг Тошкентда ниҳоясига етган учрашуви қатнашчиларига

КАРЕН ЛУИС, сиэтллик рассом:

— Мен бу ерда, Тошкентда халқ дипломатиясининг аҳамияти тўғрисида ўйладим. Бугунги кунда кўп нарсалар бизга, оддий кишиларга, бир-биримизга қўл узатишга бўлган истагимизга боғлиқ эканлиги хусусида ўйладим. Тошкентда учрашганимиз, кўп нарсаларни муҳокама қилганимиз қанчалар яхши бўлди. Чунки бизнинг дунё ҳозирги кунда анча барқароррок бўлиб қолганлигида миллионлаб оддий кишиларнинг ҳиссаси бор.

Мамлакатларимиз ўртасидаги ишончни мустаҳкамлаш учун шахсан мен нималар қилаётганлигимга келсак, 1985 йилда Ленинградга келдим, у ердаги университетда рус тили курсларида ўқидим. Мамлакатингиз ҳақидаги тасаввурларим аслидагидан қай даражада фарқ қилишини ўз кўзим билан кўрдим. Ўшанда менда СССР тўғрисида бор ҳақиқатни ҳикоя қилиш фикри туғилди. Мен Совет Иттифоқининг АҚШ шаҳарлари билан биродарлик алоқаларини ўрнатган шаҳарлари бўйлаб саёҳат қилишни ҳоҳлаб қолдим. Бу ҳақда Америка ва совет болалари учун китоб ёзиш нияти ҳам туғилди. Мен бу ғояни Браун университети нуфузли стипендиясини олиш учун программа сифатида тақдим этдим ва муваффақият қозондим. Бироқ бу ғояни амалга ошириш осон бўлмади. Бюрократлар СССРдагина эмас, АҚШда ҳам етарли даражада бор. Мен ўтган йил ёз фаслида сиэтллик болаларни Тошкентдаги пионер лагерига олиб келдим ва у ерда тарбиячи бўлиб ишладим. Шу тариқа орзуим рўёбга чиқа бошлади: Мен Ереван, Махачқалъа, Одесса, Вильнюс, бошқа шаҳарларда, жами 11 та шаҳарда бўлдим. Қаерга бормай, мен ўзим яшаган оилалардаги одамларнинг расмларини чиздим. Улар геологлар, рассомлар, муаллимлар, музикачилар, шифокорлар, ишчилардир. Мен уларни нималар тўлқинлантираётгани, нималар ташвишга солаётгани, нималар қувонтираётганини тушунишни хоҳлардим. Шундай қилиб, СССРда яшовчи турли халқларнинг урф-одатлари, анъаналари билан танишдим. Мен китобимни йўл хотиралари сифатида ёзмоқчиман. Унда қўлёзма саҳифалари ҳам бўлади. Ана шундай саҳифаларнинг бир нечасини ҳозирнинг ўзидаёқ тайёрлаб қўйдим. Бу саҳифаларда ўзим ва ёш дўстларим билан СССРда рўй берган қизиқарли воқеалар тасвирланади.

Мени СССРда ҳаммадан ҳам кўпроқ ҳайратга солган нарсалар одамларнинг очиқ чеҳраси, уларнинг бағри кенглиги, ошкора фикрлаши бўлди. Яна шуниси ажабланарлики, магазин пештахталари мутлақо бўш ётган бир вақтда, сизлар доимо жуда яхши кийинасиз.

* * *

ЮРИЙ ЗЕНЮК (Краснодар), Таллахасси дўстлар жамияти правлениесининг раиси:

— Тошкентда америкалик биродарлар билан учрашиш, давлатларимиз ўртасидаги ишончни мустаҳкамлаш йўлида яна қандай ишлар қилиш мумкинлиги тўғрисидаги фикрларни алмашиш учун яхши имконият бердилар. Шу маънода америкаликларнинг кўпчилигини клубимиз орттирган тажриба қизиқтириб қолди.

Бундан беш йил муқаддам «Таллахасси—Краснодар Систер Сити» жамияти аъзоларининг делегацияси биродарлашиш тўғрисидаги таклиф билан шаҳримизга келишган эди. Расмий равишда америкаликларнинг таклифини рад этишмади. лекин уни рўёбга чиқариш учун ҳеч нарса қилишмади. Ана ўшанда Таллахасси дўстлари жамиятини туздик ва америкаликлар таклифини амалга ошириш учун биргаликда кураша бошладик. Охир оқибатда бизнинг куч-ғайратларимиз, яхши ниятимиз устун келди ва ўтган йили биродарлашиш тўғрисидаги ҳужжат имзоланди.

Жамиятимиз теварагига турли клублар бирлашган. Матбуот клуби мунтазам равишда матбуот мулоқотини уюштириб туради. Бизнинг бақувват мутасаддиларимиз бор. Улар бизнинг молиявий мустақиллигимизни таъминлашган, мутасаддиларимиз биродарларимиз билан иқтисодий алоқалар ўрнатишдан манфаатдор бўлган шаҳар кооператорларидир. Улар амалий клубимизнинг фаол аъзолари ҳисобланадилар. Клубда кичик ресторанлар қурилишидан тортиб ўз ҳаво йўллари бўлган катта-катта курорт комплекслари қурилишининг биргаликдаги лойиҳалари муҳокама қилинади. Ана шу иншоотларнинг баъзиларини ишга тушириш юзасидан декларацияларимиз ҳам бор.

Экология клуби ҳам америкалик шерикларимиз билан алоқа ўрнатди. Истеъмолчилар ҳуқуқини ҳимоя қилиш клуби америкаликларнинг шу борадаги тажрибасини ўрганмоқда. Сиёсий маданият клуби эса таллахассиликларнинг шаҳар миқёсида демократиянинг амал қилиш тажрибасини ўзлаштирмоқда.

Американикларни ўз маблағларимиз ҳисобига қабул қиляпмиз, Краснодар аҳолиси вакилларининг Таллахассига сафарини уюштиришни режалаштирмоқдамиз. Бундан ташқари америкалик дўстларимиз учун совет ва рус классикаси кутубхонасини ташкил этаяпмиз.

* * *

Ш. ЗЕЙГЕР, трентонлик бизнесмен:

— Бизнес халқлар яқинлашувининг ишончли йўли деб ҳисоблайман. Конференцияда қўшма корхоналарни тузиш имкониятлари муҳокама қилинганлиги иккала томонга жуда фойдали бўлди. Мен Москвада Совет—Америка корхонаси— ресторанини очган дастлабки америка бизнесменларидан бириман. Ҳозир учта қўшма корхонага шерикчилик асосида эгалик қилмоқдаман, яқинда яна тўртта битим имзолаймиз. Битимга кўра рус эсдалик совғалари — матрешкалар ишлаб чиқарувчи иккита фабрика очилади ва иккита ресторан ишга туширилади. Трентон аҳолиси бундан уч йил илгари Москва шаҳрининг Ленин райони билан шерикчилик алоқалари тўғрисида шартнома тузган эди. Мени бизнесмен сифатида бевосита савдо-иқтисодий алоқалар ўрнатиш имконияти қизиқтирди ва мен шунга жазм қилдим. Иш аввалига осон кўчмаганди, бюрократик тўсиқларни енгиб ўтишга тўғри келганди. Лекин охир оқибатда ишимиз юришиб кетди. Мен учун бизнес фақат фойда олиш воситасигина эмас, айни вақтда ишончни мустаҳкамлаш йўли ҳамдир. Бир-бирлари билан савдо-сотиқ қиладиган кишилар ҳеч қачон урушмасликларига ишонаман.

Бошқа бизнесменлар қатори конституцияга мамлакатларимиз ўртасидаги савдо-иқтисодий алоқалар ривожланишига тўсқинлик қилувчи тузатишлар киритилишига қарши чиқаяпман. Бу тузатиш совуқ уруш йиллари қабул қилинган ва СССР га илғор технологияларни сотишни чегаралаган, кредитлар беришни тақиқлаб қўйган, совет товарларига катта солиқ солишни ўз олдига мақсад қилиб қўйган эди. Биз ана шу камситувчи чора-тадбирларни бекор қилишни сўраб конгрессга мурожаат этдик.

Янги маҳсулот

«Чевар» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасининг 2-цехида чақалоқлар учун иккита янги комплект ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Бу комплектлар аввалгиларидан анча фарқ қилади. Эндиликда уларга бир нечта янги буюмлар қўшилди. Шунингдек, катта чойшаблар ҳам аввалгиларидан чиройли қилиб ишланган.

ЖАҲОН 24 СОАТ ИЧИДА

● **ЛИССАБОН.** Шу кунларда Португалия пойтахти кўчалари бўйлаб эрталабдан то кечқурунгача кучли динамиклар билан жиҳозланган ва плакатлар ёпиштирилган автомобиллар қатнаб турибди. Улардан хушчақчақ музика билан бирга у ёки бу сиёсий партия учун овоз беришга даъватлар тез-тез эшитилиб туради, Португалия ва унинг халқи равнақ топишини таъминлашга баландпарвоз ваъдалар берилади. Мамлакатда Европа парламентига 18 июнда ўтказиладиган сайлов кампаниясибошланди. Шу куни португалияликлар Ғарбий Европадаги 12 мамлакат вакилларини бирлаштирувчи ана шу органга 24 та депутат сайлашлари керак.

● **НЬЮ-ЙОРК. БМТ болалар фондининг (ЮНИСЕФ) ташқи алоқалар масалалари билан шуғулланувчи бошқарувчи директорининг ўринбосари Марко Вианелло-Киодо ТАСС мухбирига бу йил Болаларни ҳимоя қилиш куни қандай воқеалар билан нишонланганлиги тўғрисида сўзлаб берди.**

БМТ Бош ассамблеяси 1954 йилда болаларни ҳимоя қилиш Халқаро кунини белгилаган эди ва бу кун жаҳоннинг турли мамлакатларида ҳар хил нишонланади. Бироқ уларнинг ҳаммасини цивилизациянинг келажаги учун масъулиятни умумий ҳис этиш бирлаштириб турибди. Бошқа кўпгина муаммоларнинг ҳал этилиши асосий масала — болаларнинг тинч яшаш ҳуқуқига боғлиқдир.

СССР ТЕЛЕВИДЕНИЕ ВА РАДИОЭШИТТИРИШ ДАВЛАТ КОМИТЕТИНИНГ ХАБАРИ

СССР Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитетидан хабар қилишларича, СССР халқ депутатлари съездининг ва СССР Олий Совети сессиясининг келгуси ҳафтадаги ҳамма мажлислари Марказий телевидениенинг иккинчи программаси орқали тўла-тўкис кўрсатилади ва «Маяк» радиопрограммаси орқали эшиттирилади. Съезд ва сессиянинг бир қанча мажлислари Марказий телевидениенинг биринчи программаси орқали ҳам эшиттирилади.

(ТАСС).

Партия турмуши:

райком пленуми минбаридан

Инсонга ғамхўр бўлайлик

АКМАЛ ИКРОМОВ РАЙОНИДА СОҒЛИҚНИ САҚЛАШНИ ҚАЙТА ҚУРИШ ҚАНДАЙ КЕТЯПТИ!

СССР аҳолисининг саломатлигини муҳофаза қилишни ривожлантириш ва соғлиқни сақлашни қайта қуришнинг ўн иккинчи беш йилликка ва 2000 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Асосий йўналишларини ҳаётга тадбиқ этиш борасида Акмал Икромов районида сезиларли ишлар қилинди. Жумладан, «Саломатлик» программаси ишлаб чиқилди, замонавий медицина ускуналари ва аппаратлари ҳамда болалар кардиомониторлари кўпайтирилди. Юқумли касалликлар (болалар) шифохонаси, 10 ва 30-поликлиникалар «Р—40» типидаги рентген аппаратлари билан жиҳозланди. Тез медицина ёрдами клиник касалхонасида ультратовушли «Лорадон» аппарати, электрон микроскоп, голинонеон лазеридан фойдаланилмоқда.

8-тиш даволаш поликлиникаси янги бинога кўчиб ўтди. «Сигнал» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси ётоқхонасидан 20 хона аёллар консультациясига ажратиб берилди, район ички ишлар бўлимининг янги биноси эса 350 бола қабул қиладиган поликлиникага берилди. 24 ва 25-турар жой кварталларида мазкур йилда янги поликлиника қурилиши режалаштирилган.

Райондаги поликлиникаларнинг барчасида профилактика бўлимлари ташкил этилганлиги туфайли бултур 98 фоиз аҳоли медицина кўригидан ўтказилди. Сир эмаски, организмни чиниқтириш касалликнинг олдини олади. Шу боисдан ҳам 34 та спорт зали, иккита спорт мактаби аҳоли хизматида. Спартакиада ва турли спорт мусобақалари мунтазам ўтказилиб турилади.

Бироқ соғлиқни сақлаш соҳасида ҳали ечимини кутаётган масалалар талайгина. Масалан, жарроҳ, асабни даволовчи, кўз касалликлари врачларининг етишмаслиги яққол сезилмоқда. Врачлар ва ўрта бўғин медицина ходимларининг тақсимланиши мос равишда 93 ва 87 процентни ташкил этади. 3, 10, 16, 30-поликлиникалар, 6-поликлиниканинг филиаллари, шунингдек, тери-таносил касалликлари диспансери тор биноларга жойлашган.

Медицина муассасалари замонавий диагностика ва даволаш аппаратлари билан яхши таъминланмаяпти, эскирган медицина жиҳозларини янгилашга етарли эътибор берилмаяпти. Кўп профилли касалхона территориясида бунёд этилаётган гинекология корпусининг қурилиш суръати жуда суст. Тез медицина ёрдами клиник касалхонасининг 180 ўринга мўлжалланган корпуси қурилишини ҳам юқори ташкилотлар пайсалга солишяпти. Медицина муассасаларини ультратовушли лазер, диагностик компьютерлар ва даволаш техника анжомлари билан таъминлаш ҳам қаноатланарсиз.

Шунингдек, соғлиқни сақлаш ва ҳуқуқ-тартибот ходимларининг узвий алоқада бўлиб, ичкиликбозлик ва алкоголизмга, СПИДга қарши етарли иш олиб бормаётганликлари, боғча-яслиларда кичкинтойларни серҳаракат физкультура ўйинларига кам жалб этилаётганлиги, медицина партия ташкилотлари сафининг кам сонлилиги, бари-бари Акмал Икромов район партия комитетининг яқинда бўлиб ўтган III пленуми кун тартибидан ўрин олган «КПСС XXVII съезди қарорлари асосида сиҳат-саломатликни муҳофаза қилиш ва аҳолига медицина хизмати кўрсатишни юксалтириш бўйича район бошланғич партия ташкилотлари ишини янада яхшилашга доир тадбирлар ҳақида»ги докладда ўз аксини топди.

Музокарада сўзга чиқишган 11 нафар нотиқ ҳам олди-қочди сўзлар билан йиғилганлар вақтини ўғирламасдан, гапнинг индаллосини — анчадан бери ўзларини қийнаб келаётган муаммоларни хас-пўшламасдан очиқ айтишди.

— 16-болалар поликлиникасининг «Бирлик» филиали 17 минг болага хизмат кўрсатишга қарамай, ҳамон ночор аҳволда,—деди заргарлик заводи ишчиси, райком аъзоси К. Маҳкамов. — Қачонлардир, вақтинчалик қилиб қурилган 5 хонали филиал биноси қишда иситишга мослаштирилмаган. Филиал орқасида жойлашган ДОСААФдаги моторлар шовқини хаста болаларни янада безовта қилгани етмагандай, двигателлар тутуни бино ичини қоплаб олиб, нафасни қайтаради. Филиални бошқа қулайроқ жойга кўчириш ҳақидаги халқ илтимоси мана 4-5 йилдирки, қоғозда қолиб кетяпти.

— Касалхонамиз замонавий бинода жойлашмаган, патологоанатомик бўлими, бактериологик лабораториямиз йўқ. Кир ювиш ва ошхоналаримиз, сабзавот сақланадиган омборимиз санитария нормаларига жавоб бермайди. Кадрлар қўнимсизлиги кўрсаткичи ҳамон юқори, сабаби шифокорларимизнинг аксариятини ёш болали аёллар ташкил этади. Суткасига ишлайдиган боғча-яслининг йўқлигидан улар тунги сменада ишлашга қийналяптилар. 40 минг сўмга мўлжалланган ремонт ишлари ҳали бошланганича йўқ. Шаҳар соғлиқни сақлаш Бош бошқармасига қарашли ремонт-қурилиш бошқармаси бу ишни пайсалга солиб келяпти. Кир ювадиган порошоклар, совун жуда кам ажратилган. Масалан, бултур олишимиз лозим бўлган 10 тонна совуннинг атиги 2,5 тоннасинигина беришди. Бу йил ҳам аҳвол ўзгармаяпти. Натижада бош врач кўпроқ ремонт ёки хўжалик ишлари билан шуғулланишга мажбур бўляпти, — дейди кўп профилли касалхона бош врачи М. Маҳмудов.

10-болалар поликлиникасининг 500 ўрнига 1300 нафаргача болага хизмат кўрсатаётганлиги, поликлиника ишга тушганига 21 йил бўлган бўлсада ҳали бирон марта ремонт қилинмаганлиги, лоақал линолеумларнинг ҳам янгиланмаганлиги, поликлиника филиалининг анча олисда жойлашган бўлишига қарамай, телефонлаштирилмаганлиги, танқис дори-дармонлар тугул оддий горчичник, корвалол сингари дориларнинг ҳам анқонинг уруғига айланиб бораётганлиги ҳақида поликлиника бош врачи А. Величко куюниб гапирди.

— Чақалоқ саломатлиги авваломбор она соғлиғига боғлиқ, — дея давом этди у, — шу боисдан ҳам ҳомиладор ва чақалоқли оналарни озиқ-овқат магазинларига бириктириб қўйиш керак!

30-поликлиника бош врачи М. Муҳамедова флюорография кабинетининг йўқлиги ҳақида, тез медицина ёрдами клиник касалхонаси бош врачи Т. М. Миродилов эса аҳоли ўртасида юқумли касалликлар кўпайиб бораётган бўлсада, районда стерилизация марказининг йўқлиги ҳақида тўхталишди.

Район ижроия комитети раисининг ўринбосари С. Тоиров, район соғлиқни сақлаш бўлими мудири М. Жалилов, спорт ва физкультура комитети раиси Н. Арслонов, шаҳар наркология диспансерининг бош врачи Д. Абдалиевалар СПИД касаллигининг олдини олиш чоралари, мавжуд тўртта медицина профилидаги кооперативларда даволаш нархларининг ҳаддан зиёд «фазовийлиги» учун алоҳида шикоятлар тушаётгани ва бошқа масалалар хусусида сўз юритдилар.

Хуллас, Акмал Икромов район партия комитетининг бу пленумида инсон саломатлигини яхшилашга ва уни мустаҳкамлашга қаратилган муҳим қарор қабул қилинди. Эндиликда бу қарор фақат қоғозда қолиб кетмаслиги керак. «Эл соғлиғи — юрт бойлиги», дейди халқимиз. Бас, шундай экан, барча мутасадди ташкилотлар инсон саломатлигини яхшилаш йўлида шу кун талаблари даражасида ишлашлари керак.

Х. ЖУМАНАЗАРОВ.

Ойна-мебель фабрикасининг созловчилари ўз кучлари билан янги ускуна яратишди. У маҳсулотга ишлов бериш вақтини анча қисқартириш имконини беради. Иш унуми ҳам ошади.

СУРАТДА: созловчилардан Ш. Шайхутдинов ва В. Тресветскийларни иш устида кўриб турибсиз.

Р. Шарипов фотоси.

Диққат: янгилик!

Мактаб-лаборатория очилди

Москвада билим даргоҳи кўринишидаги мактаб-лаборатория очилган эди. Тажриба тариқасида ташкил этилган бу масканда машғулотлар махсус тузилган ўқув плани ва программаси асосида олиб боriляпти.

Ана шу ташаббус Тошкент шаҳар халқ таълими Бош бошқармаси томонидан ҳам қўллаб-қувватланди. Киров районидаги 246-мактабда биринчи бўлиб мактаб-лаборатория иш бошлади.

Эндиликда 8-10-синф ўқувчиларига ўрганилаётган фанларнинг ўттиз фоизини ўзлари танлаш ҳуқуқи берилди. Машғулотлар тажрибали ўқитувчилар томонидан олиб борилади.

Янги ўқув йилидан Куйбишев ва Ҳамза районларида ҳам ихтисослаштирилган синфлар очилади.

Саодат ОДИЛОВА.

ШАНБА ОҚШОМИДА——ШАНБА ОҚШОМИДА

Момақаймоқ. Т. Каримов фотоси.

Халқ оғзаки ижодидан

Тўғрилик ҳосили—саодат

Халқ оғзаки ижоди — битмас-туганмас хазина бўлиб унинг турли жанрлари орасида мақол, матал, ибора ва ҳикматлар алоҳида ўрин тутади. Фольклоршунос олим, филология фанлари кандидати Сиддиқ Асқаров республикамиз областларида экспедицияда бўлган пайтларида халқ оғзидан ёзиб олган ҳикматли мақол-маталларни азиз оқшомхонларга тақдим этди.

⊙ Донога меҳнат — шону шуҳрат,
Нодонга юмуш — ғаму кулфат.
⊙ Ўз қалбингга сиғмаган сир ўзганинг қалбига ҳам сиғмайди.
⊙ Ғафлатда ётган — муродига етмайди.
⊙ Билимлининг йўли нур,
Билимнинг кўзи кўр.
⊙ Сувнинг оқишига, элнинг хоҳишига қўй.
⊙ Бургутнинг кучи қанотида,
Одамнинг кучи қаноатида.
⊙ Белги бўлса — йўлдан адашмас,
Ақл бўлса — сўздан адашмас.
⊙ Яхши сўзга учар қушлар дўст бўлур.
⊙ Кўп ўқиган — олим, кўпни кўрган доно.
⊙ Тил — тиғдан ўткир.
⊙ Онангни қадрласанг — қадр топасан.
⊙ Меҳнат машаққати — хазинанинг калити.
⊙ Яхши фарзанд бел мадори,
Ёмон фарзанд дил озори.
⊙ Беҳуда иш — келтирар ташвиш.
⊙ Ёш бошқа, соғлиқ бошқа.
⊙ Инсоний иззат — ҳаётий лаззат.
⊙ Тўнинг ямоқ бўлса ҳам, дилинг ямоқ бўлмасин.
⊙ Яхшининг хайрли ишидан бахилнинг боши оғрийди.
⊙ Одам қадрини билмаган — ҳаёт қадрини билмас.
⊙ Эгрилик ҳосили —қабоҳат,
Тўғрилик ҳосили — саодат.
⊙ Ақл кўпга етказар, ҳунар кўкка етказар.
⊙ Бетамизда бет йўқ, безорида уят йўқ.
⊙ Яхшига қора юқмас,
Ғийбатчига эл боқмас.
⊙ Нодон айтар: — «Ғолиб чиқдим!»
Доно айтар: — «Йўя бердим».
⊙ Ёлғончилик дардининг давоси — ҳақиқат.
⊙ Баъзилар шерик ичган ошингга,
Тўйиб, коса билан урар бошингга!

Сўраб ўрганган доно бўлур

Анҳорларимиз қанча?

Ҳурматли редакция! Тошкент шаҳридан қандай анҳор ва каналлар оқиб ўтади! Шулар ҳақида маълумот берсангиз.

Омон НОСИРОВ, Тошкент трамвай-троллейбус бошқармасининг ҳайдовчиси.

Тошкентимиз суви қадимдан кавсару-шифолиги билан машҳур бўлиб, таърифи етти иқлимга кетган, зеро қон томирлари каби шаҳримиз бағридан ҳар томонга оқадиган анҳору-каналлар Қурама, Чотқол ва Ғарбий Тянь-Шань тоғларидаги қор ҳамда музликлардан ҳосил бўлувчи Чирчиқ дарёсидан таралади. Шаҳримизнинг энг катта сув манбаи Бўзсув бўлиб, у Чирчиқ дарёсидан тақрибан 2000 йил муқаддам чиқарилгани аниқланган. Бўзсувнинг узунлиги 160 километр бўлиб, шаҳарга яқинлашгач ундан Қорасув, Кайковус, Анҳор ва Бўрижар каналлари ажралиб чиқади. Қадимий Бўзсув шаҳар ва унинг атрофидаги далаларда минглаб гектар ерни суғоради, айни пайтда катта электроэнергия манбаи ҳисобланади. Узунлиги 65 километрли Салор канали ҳам Бўзсувдан ажралиб чиқиб шаҳар бўйлаб оқади ва ўз йўлида 12,5 минг гектар ерни суғоради, электроэнергия ҳам беради.

Шаҳримизда яна Қорақамиш, Чақаариқ, Заҳариқ, Қонқус каби кўплаб катта кичик анҳор-ариқлар бор. Мана шу сув манбалари ерларни суғориш, электроэнергия бериш билан бирга, ҳавони мўътадил қилишда беминнат хизмат қилади. Лекин кейинги ўн йилларда табиатга лоқайдлигимиз туфайли зилол сувли анҳор-каналларимиз ифлосланди, эндиликда уни муҳофаза қилиш ва мусаффо сақлаш муқаддас бурчимиз бўлиши керак.

Скопье қандай шаҳар?

Тошкент билан бирodarлашган Скопье шаҳрининг саноати ва маданияти қай даражада ривожланган!

Шуҳрат УБАЙДУЛЛАЕВ, Ислом АЛИЕВ, Тошкент политехника институти студентлари.

Югославиянинг Вардар дарёси соҳилига жойлашган Скопье шаҳрида саноат ниҳоятда ривожланган бўлиб, Македония индустрияси жами корхоналарининг 40 проценти шу шаҳарга тўғри келади. Нефтни қайта ишлаш, металлургия, фармацевтика заводлари ва бошқа саноат корхоналарининг маҳсулотлари бутун Европа, ҳатто жаҳон бозорида машҳур бўлиб кетган. Шаҳардаги Крилл ва Мефодий номидаги университетларнинг 28 факультетида 28 минг, мактабларида эса 100 минг ўқувчи таълим олади. Скопьеда 13 кинотеатр, 4 та театр, 9 музей, 25 кутубхона, филармония, умумтаълим ва медицина муассасалари ишлаб турибди. Маданий-тарихий ёдгорликлар яхши сақланади. Тошкент билан Скопье шаҳарлари бирodarлашган шаҳарлар бўлиб делегациялар бориб-келиб туради. Шаҳримизнинг Хадра майдони атрофида «Скопье» магазини бор.

Ўсимлик ҳимояси нима?

Ўсимлик моддалари химияси асосан нималарни ўрганади!

Ҳайитбой САЪДУЛЛАЕВ, боғбон.

Химия фанининг бу соҳаси ўсимликларнинг ўсиш даври, ўсиш жойига қараб уларнинг турли органларида алкалоидларнинг тўпланиш жараёни, уларнинг ҳосил бўлиш механизм, алкалоидларнинг аҳамияти ва бошқа масалаларни ўрганади. Машҳур химик олим Собир Юнусов 1943 йилдан эътиборан алкалоидли ўсимликлар химиясини ўргана бошлади. Натижада олим бошчилигида 4 мингдан ортиқ ўсимлик тадқиқ этилиб, улардан 500 дан ошиқ алкалоид ажратиб олинди. Амалда қўлланаётган цитизин, галантамин, папаверин каби моддалар учун янги моддалар манбаи топилди. Натижада Ўрта Осиёда яшовчи кишилар ва шунингдек, жониворларда учрайдиган оғир хасталиклар сабаблари аниқланди ва уларни йўқотиш-даволашга эришилди. 1956 йили Ўзбекистон ССР Фанлар академияси қошида Ўсимлик моддалари химияси институти ташкил этилиб, унга СССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Собир Юнусов кўп йиллар давомида раҳбарлик қилди. Шаҳримиздаги бу институт ҳозирги кунда етакчи ташкилотлардан бири ҳисобланади. Мазкур институтда ишлаб чиқилган моддалар медицинада қўлланиб, халқимиз сиҳат-саломатлигини сақлашда хизмат қилмоқда.

Т. АШРАФХОНОВ тайёрлаган.

Шифокорлар хизматингизда

Дармондори кўкатлар ҳосияти

Баҳор ва ёз ойларида киши турли-туман шифобахш кўкўтлардан, гиёҳ-майсалардан, сабзавот-мевалардан истеъмол қилса, аъзо-тан дармондориларга қониқиб, соғлиқ яхши, кайфият аъло, куч-ғайрат жўш уради.

Халқимиз эрта баҳордан бошлаб, то кеч кузгача турфа кўкат ва сабзавотлардан шифобахш, лаззатли овқат-ғизолар тайёрлашга жуда пазанда бўлиб кетган. Ялпиз, жамбул, йўнғичқа каби кўкатлар қўшиб тайёрланган сомса, чучвара, варақи, манти, қозон сомса ва бошқа таомлар иштаҳага лаззат, танга қувват беради.

Айни шу кунларда ток баргидан ток дўлма, карам дўлма, кабобтоқ, помидор, сабзи, кўк пиёз, янги картошка, саримсоқ солиб, бир парча қўй гўшти билан тайёрланадиган қайнатма шўрва, жаркоп ва димламалар истеъмол қилиш кони фойда бўлиб, бу масалліқлардаги турли маъданлар ва дармондорилар сиҳат-саломатликка ва куч-қувватга мадор бўлади.

Она табиат етказиб берадиган барча ноз-неъматларда ўзига хос шифобахш моддалар, витаминлар, соғлиққа зарур маъданлар борки, ҳар биримиз ундан баҳраманд бўлишимиз керак.

Кашанда ўз умрига кушанда

Ҳаммамизга маълумки, ичкиликбозлик, тамаки чекиш, наша ва қора дори каби заҳриқотилга ўрганиб қолган одамлар умри хазон бўлади. Ҳаёт лаззатини, саломатлик қадрини билган одам кашандаликдан сақланади. Мана бу ҳикоятда шу ҳақда гап боради.

Бир вақтлар қора дори ва наша, арақ ва тамаки шайтон сингари одамларнинг елкасига миниб олибди. Шоҳу гадо гиёҳвандлик қилар экан. Масалан, шоҳ Мтридат ва врач Андромах тарёк тортишаркан. Улар асалга афюн ва яна 57 хил зиравор қўшиб, уни пиширарканлар.

Мамлакат аҳволи танглашибди. Одамлар нон деса, ғириллаб кесак келибди. Жиноят устига жиноят содир бўлибди.

Бир доно бу аҳволга чидай олмабди. Аввало нашанинг уруғини қуритиб, кулини ерга кўмибди. Унинг устига бундай хат ёзиб қўйибди: «Кўзингга йўқ нарсани кўрсатадиган, қулоғингга йўқ товушни эшиттирадиган, рангингни заъфарон этиб, ҳам чўчитиб, ҳам қўрқитиб жонингни оладиган наша шу ерга кўмилган. Одам боласи эрсанг, бу ердан нари юр».

Шундан кейин доно енг шимариб афюнга ёпишибди. Барини йиғиб ерга кўмибди-да, шундай хат битибди: «Ёруғ дунёни қоронғи қилган, қулоғингга бонг урган, бошингни айлантириб, ўзингни ташна этган, бетингни қора қилиб, кучингни олган ва шамдек қотирган одамхўр афюн шу ерга кўмилган. Одам боласи эрсанг, бу ерга яқинлашма».

Зикрилла ЭГАМБЕРДИЕВ, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган врач.

⊙ Азиз оқшомхон! Шифокорлардан яна қандай маслаҳатлар олишни истайсиз, хатларингизни кутамиз.

Мамлакатлар, одамлар, одатлар

МУШК-АНБАРЛАР МУЗЕЙИ

Франциянинг Грабс шаҳрида упа-эликлар халқаро музейи очилди. Унинг залларида антик даврдаги мушк-анбарлар, муаттар мойлардан тортиб, шиша идишлар солинган энг замонавий атирлар кўргазмага қўйилган. Музейга жаҳоннинг турли мамлакатларидаги коллекциячилар тақдим этган нодир буюмлар томошабинларнинг айниқса диққат-эътиборига сазовор бўлмоқда.

РАНГО-РАНГ НИҚОБЛАР

Янги Зеландиянинг туб аҳолиси — маори халқи Полинезиянинг ғарбий қисмида бундан бир неча минг йил илгари пайдо бўлган. Британиянинг узоқ вақт ҳукмронлик қилганига қарамай, маорилар ўз аждодларининг тили ва маданиятини сақлаб қолишган. Жумладан, уларда ўймакорлик ва ҳайкалтарошлик билан шуғулланувчи усталар, айниқса ҳурмат-эҳтиромга сазовор. Афсонага қараганда, маорилар денгиз худоси Тангороа оиладан Руа исмли овчи ўспиринни олиб қочгунга қадар ана шу санъатдан мутлақо бехабар бўлишган. Фарзандини қидириб йўлга чиққан ўспириннинг отаси худолар саройида бениҳоя чиройли ўйма нақшли ниқобларни топиб олади ва шундай ниқобларни тайёрлаш мақсадида уларни ўзи билан бирга олиб қайтади. Худди ўша вақтдан бошлаб маорилар ўймакорлик ва ҳайкалтарошлик билан шуғуллана бошлаганлар. Ўймакорлик худо ярлақаган кишиларнинг ҳунари ҳисобланади, чунки маҳаллий аҳоли ниқоблар билан худолар амрини вожиб қилиш мумкин, деб ишонадилар. Усталар ниқобларни тошдан, ёғочдан, суякдан ясайдилар. Маориларнинг эътиқодига кўра ҳайкалтарошлар ҳозирги яшаётган одамлар билан, уларнинг аждодлари ва худолар ўртасидаги боғловчи бўғин ҳисобланади. Ниқоблар маорилар турмушига қувонч ва бахт-саодат келтиради, аммо уларга нисбатан зарур ҳурмат бажо келтирилмаса, улар бало-офатларга гирифтор қилиши ҳам мумкин, деган ривоятлар бор.

* * *

Шаҳзода Чарлз — ҳозирча Буюк Британия тахтининг вориси холос, унинг тож кийишга ҳаққи йўқ... Аммо шаҳзода асло бундан хафа эмас. У турли мамлакатларда бўлганида, маҳаллий миллий, акс ҳолларда ғаройиб бош кийимларини кийиб кўриш имкониятини ҳеч қачон қўлдан чиқармайди. Жумладан, фотомухбирлар уни Канадада истиқомат қилувчи индеецлар қабилаларидан бирининг вакиллари киядиган, турли патлар билан безатилган бош кийимда ҳам, Шетленд оролларидаги викингларнинг «қанотли» дубулғасида ҳам, Папуа-Янги Гвинея аҳолисининг боғичида ҳам кўришган.

СУРАТДА: Шетленд оролларида мана бу «жангари» дубулға кийиб, ўзини росмана викинг деб ҳис этиш ҳам мумкин.

ТАСС фотоси.

БАДАНТАРБИЯ БИЛАН ШУҒУЛЛАНИШ ФОЙДАСИ

Спорт билан мунтазам шуғулланувчи хотин-қизлар ташқи қиёфаси билангина сарвқомат ва келишган кўринади, деб ўйловчилар хато қилишади. Жисмоний машқ билан доимий шуғулланишлари туфайли уларга асримизнинг энг ёвуз хасталиги — рак хасталиги айтарлик катта хавф солмайди. Америка Қўшма Штатларининг Гарвард университети олимлари олиб борган тадқиқотларнинг натижалари ана шундан далолат беради. Масалан, енгил атлетика мухлиси бўлган спортчи хотин-қизлар ҳатто эрталабки бадантарбияни ҳам қилмайдиган хотин-қизларга нисбатан рак касаллигига икки баравар кам чалинишар экан.

СУВ ОСТИ ҚЎРИҚХОНАСИ

Сицилия соҳили яқинида Ўрта ер денгизида биринчи сув ости қўриқхонаси ташкил этилди. Унинг майдони олтмиш гектарни ташкил этади. Қўриқхона ичида кемаларнинг, моторли қайиқларнинг сузиши, балиқ овлаш ман этилади. Шу ерда балиқларнинг ва қисқичбақасимон жониворларнинг нодир турлари яшайди.

ДИПЛОМАТЛАР ТАЙЁРЛАНМОҚДА

Танзания ташқи ишлар министри Бенжамин Мкапа бу йил Дор-ус-Салом дипломатия корпуси вакилларининг Килиманжаро тоғи чўққисига анъанавий кўтарилишига раҳбарлик қилади. Халқаро конференциялар маркази директор-бошқарувчиси Самми Мдеенинг хабар қилишга қараганда, Африканинг энг юқори нуқтасини «забт этишга» дипломат-альпинистлар билан бир қаторда ташқи ишлар министрлигининг ходимлари ва баъзи маҳаллий корчалонлар ҳам ариза беришган.

ЧССР. Жуда қадим замонларда яшаган мамонт ҳайвонининг мана бу боши яқинда Прага миллий музейи экспозициясини тўлдирибгина қолмай, унинг ўзига хос безагига айланди. Уни палеонтологлар топиб олишгани йўқ, телестудиядаги... қазилмалар вақтида топиб олинди. Телестудияда ана шу истараси иссиқ ҳайвон ҳақида кўп серияли телевизион фильм суратга олинган экан... Мамонт калласининг қолипи шу қадар табиий ишланганки, телетомошабинлар эътиборини қозониб келган ана шу қолип, эндиликда музей зиёратчилари диққатини жалб этяпти. Бунинг устига ана шу ҳайвонни ҳеч ким ўз кўзи билан кўрмаган ва у аслига ўхшамайди, деб айтолмайди.

ЧТК ТАСС фотоси.

ШОВҚИНЛАР... САЛОНИ

Парижда... шовқинлар салони очилди. Шу ерда булбулнинг сайрашидан тортиб, қитъалараро кема двигателининг гуриллашигача бўлган турли-туман товушларнинг магнит ёзувини тинглаш мумкин. Бир нарсани қўшимча қилиш керак, салоннинг айрим залларида зиёратчилар қулоққа махсус тиқин жойламай туролмайдилар.

БАҲОРНИНГ ТАЪСИРИ

Нима учун шундай эканлигини ҳозирча ҳеч ким тушунтира олмайди. Аммо хотин-қизларнинг баҳор фаслида бошқа фаслларга нисбатан ўзларининг ортиқча вазнларидан тезроқ форин бўлишлари факт ва фактлигича қолаверади. Айтайлик, баҳор фаслида ҳам, қиш фаслида ҳам улар бир хил парҳезга амал қилганлари ҳолда, негадир баҳорда ҳар куни қиш фаслидагига нисбатан 50 грамм кўп вазнларини йўқотадилар. Ғарбий Германияда чиқадиган «Бунте» журнали ана шу ҳақда хабар қилади.

* * *

ФРАНЦИЯ. «Франциянинг 1989 йилги маликаси — Пегги Злотковски (суратда) «Жаҳон маликаси» унвони учун гўзаллар конкурсида иштирок этгани Мексикага жўнаб кетиш олдидан Париждаги Елисей боғида расм олдириш учун фоторепортёрлар олдида сомбреро кийиб турибди.

АП — ТАСС телефотоси.

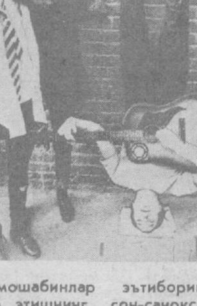

Томошабинлар эътиборини жалб этишнинг сон-саноқсиз йўллари бор. Англиялик Айвен Инвершнинг ҳам ўз усули мавжуд. Ана шу гитарачи оёғи осмонда ҳолда томоша кўрсатишни маъқул кўради. Ҳозирча у машҳур бўлгани йўқ, шунинг учун унинг бирдан-бир концерт саҳнаси — Лондон кўчаларидир. Аммо, гап-сўзларга қараганда, у билан учрашган ўткинчиларнинг кайфияти бирмунча кўтарилиб, улар ғаройиб концерт учун бажонидил пул тўлашар экан.

ТАСС фотохроникаси.

АЭРОДРОМДАГИ СВЕТОФОР

Нью-Йоркдаги Жон Кеннеди номли аэропортда ҳар куни 500 га яқин самолёт келиб қўнади ёки шу ердан учиб кетади. Бошқача қилиб айтганда, аэропортда ҳар уч минутда бир самолёт кутиб олинади ёки кузатиб қўйилади. Самолётларнинг ердаги ҳаракати хавфсизлигини янада ошириш мақсадида, руль бuriladиган барча йўлкаларда... светофор ўрнатишга қарор қилинди.

ШАНБА ОҚШОМИДА

ШАНБА ОҚШОМИДА

Шеърият бурчаги

КЎНГИЛ КЎЗГУСИ

Муҳаббатдир кўнгил
кўзгуси,
Ром қилади доим
сеҳрига,
Ширин ҳислар жонни
қийнайди
Мафтун қилар ўраб
меҳрига.
Ёшлик чоғи — жўшқин
баҳордир,
Гулга буркар севги,
туйғуни.
Тафаккурнинг кетади
чақнаб,
Шакар этар аччиқ
қайғуни.
Олам бўлар тенгсиз
чиройли
Оташидан мўъжиза
пайдо
Муҳаббатли юрак,
дўстларим,
Ўтаб уни қилади
шайдо.
Ишқ — ёшликнинг ўчмас
чироғи,
Ёшлик эса умр гулбоғи.

МАЖНУН ТОЛ

Соҳилдаги икки мажнун
тол,
Эртаю кеч ювар кокилин.
Мени чорлар, бермайин
ором
«Тарк этма» деб сойнинг
соҳили.
Чўмилади сойда
ўйноқлаб,
Ой тўлқинни қучиб
бирма-бир.
Мафтун қилар қалбим
эркалаб,
Гўё мендан яширгандай
сир.
Сой соҳилин этолмайман
тарк
Қалбга ором оламан
бешак.
Мажнун толни ишқида
ой ҳам,
Кетолмасдан тун бўйи
ҳалак.

Темур КАРИМОВ.

Шингил ҳажвлар

— Имилламай тезроқ юрсанг-чи, — дебди тошбақа ўзи билан ёнма-ён қадамини санаб келаётган калтакесакка қараб, — нима, оёғингга тушов солинганми?

* * *

— Бешарм, — дебди эшак товусни кўрсатиб, — думниям шунчалик ўстирадими.

* * *

— Нима қилиб бу ерда ётибсиз, мулла, — деб сўрабди бир киши ерда ётган кимсадан.

— Юрсам ер чайқалиб кетади, — дебди оёққа туролмаётган маст.—Нима қилай, фалокат юз бермасин деб, қимирламай чўзилиб ётибман-да.

* * *

— Ҳар куни аҳволи шу, — дебди қурбақа чўчқани кўрсатиб, — ичиб олиб, балчиққа беланиб ётгани-ётган.

* * *

Тўнтарилиб ётган тошбақани кўрган чумоли чапак чалиб ҳамроҳларига қичқирибди. — Тез орқага қочинглар, ер ағдарилиб кетибди.

* * *

— Ғаламислар, — дебди қора чигиртка суваракларга ишора қилиб, — қоронғу тушди дегунча ивирсиб қолишади-я, нияти бузуқлар!

Нормат ТОҒАЕВ,
Қашқадарё область Муборак район «Дўстлик байроғи» газетасининг масъул секретари.

Ҳам куласиз, ҳам куясиз

«Адажон, пул беринг»

Боланинг кўзидан беғубор нарса бўлмайди. Мурғак қизалоғингиз ёки қаддибўйи тойдек бўлиб қолган ўғлингиз қаршингизда майин туриб илтижо билан: «Адажон, менга беш сўм беринг» деса, қалбингиз эриб, меҳрингиз товланиб кетади.

— Хўш, нега беш сўм керак бўлиб қолди?— дея болани аста сўроққа тутасиз.

Фарзандингиз ийманиб, бошини оққушдек бир томонга эгиб, зўрға жавоб қилади:

— Синфимиз ремонтига ўқитувчимиз пул йиғаяптилар...

Боласи қимтиниб-тортинаётганига онажониси ачиниб гапга қўшилади:

— Анваржоннинг дадаси ҳам икки қизи-ю, ўғлига ремонт учун беш сўмдан берибдилар, биз ҳам қараб турмайлик, адажониси...

Боғчага борадиган қизалоғингиз ҳам ширин тил билан:

— Адажон, менга-чи, уч сўм берасиз, боғча билан хайрлашяпмиз, гул олиб бораман, — дейди бидирлаб.

Худди шу пайт овози дўриллаб қолган, мўйлови сабза бўлган катта ўғил ҳам илтимос қилади:

— Синфдошларим билан виньеткага тушганмиз, унга ўн сўм, хайрлашув кечаси зиёфатига ҳам ўн сўм керак!

Жондан ширин болаларингизга қарайсиз-да, кўзларининг мўлтирашларини кўриб кўнглингиз алланечук бўлиб кетади ахир қизалоғингиз боғчада, ўртанча ўғлингиз энди еттинчи синфда, тўнғич ўғлингиз эса мактабни битириб, етуклик гувоҳномасини олмоқчи бўлиб турибди. Булар боғча билан мактаб сўраётган пулни қаёқдан олсин? Ҳали қўлидан иш келмайдиган ёш болаларнинг ишонган боғи, суянган тоғи ким — ота билан она-да! Ҳамёнда бўлса берасиз, аммо бундай пайтда ҳалол ойлик билан рўзғорни «учма-уч» тебратиб юрган одам илож тополмайди, виждони соф одам ҳаромга қўл уролмайди, хотини, болалари, оиладагилари олдида руҳан мулзам бўлиб қолади. Ойлик маоши юз-юз эллик сўм бўлган ота хайрлашув кечаларига, байрам билан табриклашларга, боғчага гуллар олишга, мактабни ремонт қилишга «рўзғор—ғор»дан орттириб беш-олти фарзандига бу «чиқим»лар учун пулни қаёқдан топиб беради?!

Бир ён қўшни ҳалол ойлигига яшаса, иккинчиси ёғлиқ жойни ялаб керилади, бу бойвачча: «Боғча опангга» деб кийимлик совға қилади, «Ўқитувчингга» деб ноёб эсдалик беради, мактаб ремонтига қизил ўнталикни садақадек узатади, қизалоғини боғча остонасигача, ўғлини мактаб эшигигача шахсий енгил машинасида олиб бориб, гўё ҳаммага: «Менинг болаларим бахтлилигини кўриб қўйларинг» дегандек калондимоғлик билан қарайди.

Ҳалол яшайдиган қўшнининг фарзанди танти бу бойвaччаликни кўриб ўксинади, «Нега менинг адам ҳам шунақа эмас» деб кўнгли чўкади, ҳаётнинг «бу жумбоғи» уни ўй-хаёлга толдиради. Боғчадаги беғубор мурғак, мактабдаги дили биллур бола паст-баландни, боғча ва мактаб ноўрин иш тутиб пул йиғаётганини билмайди-ю, талабини қондирмаган ота-онасидан хафа бўлиб кетади. Худди шу онда эрининг топиш-тутишидан хотин нолийдиган нодон бўлса, тили сўз қайрайди:

— Сиз доим шунақасиз, пулим йўқ деб бақираверасиз. Бойваччада ақл, камбағалда жаҳл бўлади-да... Қўшнимиз Собир акани кўринг, ҳар байрам боғчага совға, ўғил-қизлари ўқийдиган мактабга совға, ремонтига бўёғу-чўтка, нима керак бўлса, ҳаммасини етказиб беради... Сиз мулла қуруқсиз!..

Собирвой катта магазиннинг мудири, томга чиқаман деса елпатаклар елка тутиб туради. Нодон хотиннинг эри бечора бир омборда юк ташиб, елкасининг яғирига лойиқ маош билан ҳалол кун кўради, лекин уни уйдагилари қурумсоқ деб ёмон кўради. Ота шўрлик тўққиз фарзандни пок кийдириб, соф меҳнат ҳалоли билан боқади.

Ҳаётнинг ўзига хос лаззати ва машаққатини ўйлаганда, кўп болали, камхаржли оилаларни, уларнинг турмуш тарзини мулоҳаза қилишимиз керак. Сир эмаски, шаҳримиздаги бир қатор боғча ва мактабларда байрамга, гулга, дарпардага, битирув кечаларига, мактаб ремонтига деб болалардан пул йиғиш ҳоллари учраб туради. Ўртача ойлик оладиган ота-она беш-ўн фарзандининг ҳар бирига 5—10 сўмдан пулни қаердан топиб беради?! Ахир давлатимиз бола тарбияси ва мактаб ўқувчилари учун ҳамма имкониятларни яратиб, етарли миқдорда маблағ ажратиб қўйган-ку? Нега энди мактаб ремонти каби тадбирлар учун ўқувчилардан пул йиғиш керак экан?

Куни кеча Бошлиқ массивидаги мактабда ўқитувчи бўлиб ишлайдиган дўстим билан учрашиб: «Ўқув йили ҳам тугаяпти, энди буёғи меҳнат отпускаси бўлса керак?» деб сўрадим. У надомат билан деди: «Ҳали отпуска қаёқда, ўқитувчилик қиладиган синфимни ремонтдан чиқариб бериб, кейин дам оламан».

Ана холос! Ўқитувчи бечора йил бўйи меҳнат-машаққат билан ёш авлодга дарс бериб, энди қурувчи-бўёқчи бўлиб мактабни ремонт қилар экан! Яна у ўз ўқувчиларидан тиланчидек ремонт учун пул йиғади, бўёқ-чўтка олиб келишларини илтижо қилади.

Айтсам тилим, айтмасам дилим куяди, деган нақл айни ўқув йили тугаётганда айрим боғча ва мактаблардаги мана шундай ҳангомалар туфайли ёдга тушди. Лекин гап эгасини топади иборасига амал қилиб, ҳангомалар юз бераётган боғча-мактабларни ва бунга айбдор кишиларнинг номларини ҳозирча кўрсатмадик. Шундай бўлса-да айни кунларда кузатувлар давом этмоқда. Шаҳар халқ таълими Бош бошқармаси, районларнинг халқ таълими бўлимлари мутасаддилари огоҳ ва ҳушёр турсинлар! Токи, боғча ва мактаб болалари мураббийлари талаби билан уйда: «Адажон, пул беринг» демасинлар.

Тўлқин РАСУЛЕВ.

Бувижон, ўқиб беринг

СОПОЛ ХУМ

(Хитой халқ эртаги)

Кунлардан бир кун қашшоқ бир деҳқон ерини ҳайдаётган экан, омочи синиб қолибди. У ер қаърига қараса, каттакон хум ётган эмиш. Деҳқон топилмани уйига олиб келибдида, унинг ичига асбобларини жойлаб қўйибди. Эрта билан туриб ўт ўришга отланибди ва хумга қараса — иккита ўроқ турган эмиш! Болға ва болталар ҳам жуфт-жуфт бўлиб қолибди. Деҳқон хумга бир дона мис танга ташлаган экан, ҳисобсиз тангалар ҳосил бўлибди. У: «Мана, бахт эшиги очилди!» — деб, ўзида йўқ шодланибди.

Сирли топилмани қанча яширишмасин, тезда қишлоқда у ҳақда овозалар тарқалибди. Ундан қашшоқнинг бахил қўшниси хабар топибди ва ҳамма ерда: «Бу менинг хумим, мен уни йўқотиб қўйган эдим!» — деб бақира бошлабди. Жанжални ҳал этиш амалдорга бориб етибди. Амалдор баҳслашувчиларнинг ҳар бирининг гапини синчиклаб тинглаб туриб, кўзлари ўйнаб кетибди-да: «Хумни қишлоқдан олиб келинглар!» — деб фармон берибди. Хум келтирган заҳоти бир дона кумуш танга ташлаган экан, идиш пулга тўлиб кетибди. Амалдор узоқ ўйлаб ҳам ўтирмай жанжаллашаётганларнинг ҳар иккисини ҳам ҳайдаб юборишни буюрибди, хумни эса ўзига олиб қолибди.

Қишлоқ аҳли хасис амалдорнинг бу қилмишидан ғазабланибдилар. Унинг ҳақида: — «Мана, қора юрак!» — деган овозалар тарқалибди. Ноxуш миш-мишлар амалдорнинг отаси қулоғига ҳам бориб етибди. Қария ўғлининг олдига келиб: «Сенинг уйингда ҳатто иккита олтин хум бор. Сопол хум ҳам сеҳрли бўлибдими?»—дебди. Шунда ўғли хумга битта олтин танга ташлабди. У иккита, учта, тўртта... бўлибди. Буларни кўриб турган қария ҳайратдан оёқларида тура олмай, «гуп» этиб хумга боши билан қулаб тушибди.

Қарияни хумдан чиқариб олишлари билан унинг кетидан худди шундай иккинчи бир қария чиқиб келаётган эмиш. Уни ҳам тортиб олишса, учинчиси пайдо бўлибди. Шундай давом этиб, хона юздан ортиқ қарияларга тўлиб кетибди. Ўғли улар орасида хаёл суриб қайси бири ўзининг ҳақиқий отаси эканлигини ҳеч таний олмабди. Қийчув тўполонда хумни туртиб юборишган экан, у зириллаб майда-майда бўлиб кетибди. Натижада хасис амалдор ҳамма қарияларни боқиб, кийинтиришга мажбур бўлибди. Тез орада барча бойликлари бутунлай тугаб хонавайрон бўлган экан.

Русчадан Фозилжон ОРИПОВ таржимаси.

Ёзнинг иссиқ кунларида. — М. Нуриддинов фотоси.

Келинг, бир кулишайлик

Хандалар

Ёш йигит открытка сотаётган қизга деди:

— Юракни жизиллатадиганидан борми!

— Битта ажойиби бор, — жавоб берди қиз. — «Мен севган қизга» деб аталади.

— О, зўр — деди йигит. — Менга тўртта, йўқ олтита берворинг.

* * *

Профессор: XVII асрнинг буюк олимлари тўғрисида бирон нарса дея оласизми!

Студент: Уларнинг ҳаммаси ўлиб кетишган.

* * *

Профессор бўлғуси врачларга қон қуйилиш ва унинг олдини олиш усуллари тўғрисида лекция ўқиди.

— Мияга қон қуйилса, нима қилиш керак! — сўради сўнгра талабалардан.

— Бўйнини қисиб боғлаш керак, — деди талабалардан бири.

* * *

Прокурор: Касбингиз!

Маҳбус: Акробат.

Прокурор: Соқчи, деразани ёпинг, илтимос.

Инглиз тилидан Ўроқ РАВШАНОВ таржимаси.

Шунақаси ҳам бўлади

Бир йўла икки қўлда

Илм-фан аҳллари америкалик машҳур файласуф ва математик Чарлз Сандерс (1839—1914) ни яхши билишади. Ана шу таниқли олим ёзув-чизув ишларини олиб боришда «тезкорлик» усулидан фойдаланган.

Гап шундаки, у ҳар иккала қўли билан ишлашга шунчалик ўрганиб кетган экан. Шунга кўра олим айни бир вақтда иккала қўлини ишга солиб, ёзув ишларини бир зумда бажаришга эришган. Бир қўли билан савол ёзиб, иккинчиси билан эса жавоб ёзиб боришни ҳам ўрнига қўйган.

Айланма зиналар «сири»

Англияда, Шотландияда ва Европанинг бошқа мамлакатларидаги кўпгина қадимий иншоотлар: қалъа ва қасрлар, кўприк ва ибодатхоналарда айланма зиналардан кенг фойдаланилган. Ўрта асрларда бундай зиналарни қуришда айрим мақсадлар ҳам кўзда тутилган эди.

Матбуотда маълум қилинишича, пиллапоялар соат стрелкаси йўналишида жойлашган бўлиб, мудофаа иншооти бўлиб хизмат қилган. Бундай зинадан фақат бир киши юқорига чиқа олган, тор бўлгани учун унинг бир ўзи ҳужумчилар хуружини қайтариб турган.

Шуниси қизиқки, масалан, Шотландиядаги бир қанча қадимий айланма зиналар чапга қайрилган экан. Тарихий манбалардан маълум бўлишича, бу хил зинали қўрғонлар Керрилар хонадонига қарашлидир. Бу хонадон аъзоларининг кўпчилиги чапақай бўлгани учун уни ўзларига мослаб қуришган.

Тўпловчи: Акбар АЛИЕВ.

Бу—қизиқ

Еттинчи сайёранинг хўжайини

Миррих (Марс) кимга тегишли? Ғалати савол. Агар Миррихда ижтимоий ва моддий маданият тараққиёти бўлгандагина бир хил жавоб айтиш мумкин эди. Бироқ, қўшнимиз — жонсиз, шунга кўра сайёра бир вақтнинг ўзида бутун инсониятникидир. Аниқроғи, инсоният унга етиб борганда эга бўлади.

— Йўғей, — дейди Финикс (АҚШ, Аризона штати) шаҳрида яшовчи телесценарист Ричард Гриффинг. — Миррих менга тааллуқли.

Бу даъво синчков руҳий мутаносиблигимизга ўлароқ, ноxуш фикрга олиб келади, бироқ Гриффинг ақлий жиҳатдан соғлом. Қизиқувчиларга у Марикоп округининг қайд этиш бўлими босиб чиқариб, барча жиҳатдан тасдиқлаган ҳужжатни намойиш этади. Ана шу қоғозга мувофиқ Гриффинг Миррихга тўлиқ эга бўлиш ҳуқуқига эга. Бунинг устига сценарист бу территория билан савдо қилмоқчи.

Қуёш системасидаги сайёрага нисбатан Марикоп округининг тасдиғига оид тафсилотларга берилмаймиз — бу ҳуқуқшуносларнинг вазифаси. Гриффингнинг келажакда «ўз» сайёрасига муносабати қизиқарли. У ҳозирдаёқ Миррих марказида шубҳасиз бўлажак пойтахтни белгилаб, юз квадрат километр майдонни ажратган. Мазкур пойтахтнинг номи — Ральфсбург бўлиши керак. Гриффингнинг фикрича, шаҳар 2024 йилда қуриб битказилиб, «эгасининг» орзусича, бу гўзал курорт хоккей ва итлар югурувчи стадион билан кўрк очади.

Ер куррасининг ҳеч бир давлати Миррихда бир қарич ҳам майдонга эга бўлмайди. Фақат хусусий шахсларгина — ҳар бир киши ер майдонига эга бўлади. Шахсий, якка тартибда уй қурувчилар ер сатҳини шубҳасиз Гриффингдан сотиб оладилар. Миррихдаги ҳаёт Гриффинг чақирилишини мўлжаллаган 1992 йилги конференцияда ишлаб чиқилажак конституция қонунига бўйсунади. Ҳозирча сайёрадаги аxлоқ-одоб қуйидагича: ҳеч қандай ирқий камситиш, мулкий ва диний чеклаш бўлмай, барча кишилар тенг шароитда яшайдилар. Нима ҳам дея олар эдик, шунга ҳам раҳмат.

Қулоққа чалинган гаплар

⊙ «Она тилингиз»дан беринг».
(Киоскачига харидор мурожаатидан).

⊙ «Спортдан бор, қабул қиласизми?».
(Жамоатчи мухбирнинг газета ходими билан суҳбатидан).

⊙ «Юсуп чавандознинг юраги отнинг калласидек эди. Шунинг учун у кўрбошининг йигитларини писанд қилмади».
(Абитуриентнинг эркин темада ёзган иншосидан).

⊙ «Оқ бола»дан борми?
(Харидорнинг илтимоси).

Ортиқ МАХМАЮСУПОВ.

Шанба фельетони

Чивиндан енгилган меҳмон

Тунов куни Оппоқ ака бизнинг Қорақамишга меҳмон бўлиб келдилар. Узоқ чақчақлашдик. Гап орасида чивин қурғур худди қирувчи самолётдек визиллаб учиб келиб Оппоқ аканинг юз-кўзига бир-икки найза санчиб олди. Мени хижолат бўлмасин деб, «Бизнинг Сижжакда ҳам бор!» деб қўйдилар.

Мен ҳам бўш келмадим.

— Ҳа, энди «дом»чилик. Суваракдан ташқари чивин ҳам боқяпмиз-да,—деб ҳазиллашдим. Кулишдик. Сўнг Оппоқ ака қайтмоқчи бўлдилар. Мен қўярда-қўймай, «Бир келиб қопсизда, ётиб кетинг» деб, олиб қолдим. Залда диванда ётибдилар. Аввалига «шапатилар» аҳён-аҳёнда эшитилиб туради, кейин тезлашди. Кейин билмайман ухлаб қолибман (биз анча ўрганиб қолганмизда). Эрталаб турсам, Оппоқ аканинг юзи-кўзи, қовоқлари шишиб кетибди. Бир кўзи қисилиб қолганмией...

— Қалай, яхши ётиб турдингизми? — Мен ҳам ҳеч нарса билмагандай сўрадим.

— Ҳа, энди «боқиб қўйган» чивинларингиз қонсираб қолган экан, уйқунинг ҳисобидан курашиб чиқдик, — дедилар ҳазиломуз. — Тавба, минг хил дори-дармон ишлаб чиқишади, суваракни, бургани тинчитган малҳамчилар шу чивинга ҳам қарши дори топишолмасмикин-а?

— Ҳа, энди бу ҳам бир маҳлуқда!..

— Шунақа-ку, лекин меҳмонни сийлашмас экан-да, — кулдилар у киши.

Шу-шу бўлди-ю, бизникига келмай кетдилар. Фақат бизникига меҳмон келмайдими десам, Собир Раҳимов район 2-Қорақамиш массивининг 1-микрорайонидаги кўпчилик хонадонларга ҳам ёз ойларида меҳмон ташриф буюрмас экан. «Ҳа», десангиз «Чивини бор» дейишади. Бу бир томондан яхши. Оила бюджетига «фойда». Лекин иккинчи томондан... Ғирт азоб. Болаларнинг юзи-кўзига, оёқ-қўлига қараб бўлмайди. Ҳаммаёғига кўк дори чапланган. Баъзилариники эса йирингҳлаб кетган. Чивиндан аллергия бўлаётганмиш. Бу ҳам майлику-я, лекин тоза қонни сўриб, турли микробларни тушираётганини айтмайсизми! Бечора қорақамишликлар туни билан ухламасдан чивин билан олишиб чиқишади. Илгарилари пашшахона деган нарсалар бўларди. Ҳозир доканинг ўзи анқонинг уруғи.

Қорақамишни чиройли, серсув, боғу роғли кўкаламзор «Шакарқамиш»га айлантириш учун курашаётган қорақамишликлар Собир Раҳимов район санитария-эпидемиология станциясига қўнғироқ қилаверишиб, обдон чарчашди. Афсуски, у ердагилар ҳам қора-қурасини кўрсатишмади. 1-микрорайондаги 9, 10, 11, 12 ва 13-уйларнинг олдида мана бир неча йилдирки санэпидстанциянинг бирор бир ходимини кўрмадик. Уларни кўрмагандан кейин фақат чивиннинг эмас, ҳатто каламуш, сичқон ва суваракларнинг ҳам куни туғар экан. Ана шу уйларнинг ертўлаларини сув босиб, каламуш, сичқон ва суваракляр «кайфу сафо» қилиб юришибди...

Ия, яна кимдир «дод» деяптими?

— «Биз ҳам дардингизга шерикмиз» — дея ҳайқириб қолишди Акмал Икромов районидаги 23-кварталнинг 26-уйида яшовчи аҳоли. — Сизнинг кунингиз бизнинг ҳам бошимизга тушган. Икки ойдан бери чивинга таланиб, ем бўляпмиз. Туни билан мижжа қоқмай, чивин билан олишиб чиқамиз. Болаларимизнинг ҳам тинкамадори қуриди. Бу атрофдаги уйларнинг олди ва ён томони ахлат уюмлари билан тўлиб-тошган. Уйнинг ертўласидан, канализациядан оқиб чиқиб, кўлмак бўлган сувларда чивинлар «жавлон» уряпти. Минг афсуски, бу ернинг санитария аҳволини ва кўчаларнинг экологик ҳолатини текширадиган азамат йўқ. Акмал Икромов район уй-жойлардан фойдаланиш бошқармаси, санитария-эпидемиология станцияси раҳбарлари қизиқ, нима иш билан шуғулланишаркин? Ахир биз тайгада яшаётганимиз йўқ-ку! Агар аҳвол шу тариқа давом этса, ҳаммамизнинг сариқ касалга чалинишимиз турган гап».

Ҳа, чивиннинг дастидан «дод!». Афтидан юқорида номлари тилга олинган мутасадди ташкилотларнинг раҳбарлари шаҳримизга келган меҳмонни доғда қолдириб, уни енгган чивин билан ҳисоблашмай чакки қилишяпти. Майли, нима ҳам дердик. Улар бирор дори-пори ўйлаб топгунларича, сиз, азиз ҳамшаҳарларни «Чивин ўлдириш ҳашари»га таклиф эта қолайлик. Зора бирлашиб чивинни йўқотсак. А, лаббай?

Тўхтамурод ТОШЕВ.

Меҳримиздан четда қолганлар

МОЛДАВИЯ ССР. Туғилганидан майиб-мажруҳ болаларни ва уларнинг ота-оналарини тақдир икки карра ноҳақ ранжитган: аввалига оғир хасталик қиёфасида у бесўроқ уйга кириб келган, сўнгра уларнинг ўзини ҳам, бошқаларни ҳам энг оддий инсоний ҳаёт тарзидан ажратиб қўйган. Кенг кўламдаги муаммолар елкасига оғир юк бўлиб тушган ота-оналар ва уларнинг қариндош-уруғлари шахсий вақтлари кўпроқ бўлиши учун ўз севимли ишларини тарк этишга мажбур бўлишган ёки тўлиқсиз иш кунида меҳнат қилишади. Бу эса ўз навбатида бошқа қийинчиликни — моддий қийинчиликни келтириб чиқаради.

Аммо мушкул аҳволдан чиқишнинг чораси йўқ, деб бўлмайди. Уч йил муқаддам КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети ва ВЦСПС «Болаликдан майиб-мажруҳлар турмуш шароитини янада яхшилаш чора-тадбирлари тўғрисида» қарор қабул қилган эдилар. Унда бемор болаларга медицина ва социал ёрдам беришнинг кенг программаси кўзда тутилганди. Кейинчалик худди шундай қарор Молдавияда ҳам қабул қилинди. Унда, жумладан, 1988 йилга қадар республикада ихтисослашган соғломлаштириш марказини ташкил этиш масаласини ҳал қилиш мўлжалланган эди. Муддат ўтиб кетди, Кишинёвда истиқомат қилувчи пенсионер Мария Григорьевна Буга бошчилигидаги бир гуруҳ ота-оналар ва қариндош-уруғлар эса янги медицина муассасасининг очилишини ўз кўзлари билан кўришолмади. Уларнинг турли идораларга сарсон-саргардонлиги ҳам натижа бергани йўқ.

СУРАТДА: Мария Григорьевна Буга набираси Наташа билан доктор Дикуль тренажёрида машғулот ўтказмоқда.

С. Воронин фотоси.

Ҳар тўғрида

⊙ Биринчи совет троллейбуси 1953 йилда Москванинг «Динамо» заводи ишчилари томонидан яратилди. Машинанинг шасси ва кузов қисмини пойтахт автозаводи (ҳозирги ЗИЛ) машинасозлари ишлаб чиқардилар.

1933 йил 5 ноябрда аҳоли Белорус вокзалига биринчи совет троллейбусининг ҳаракатини кузатишга йиғилди. Н. Купцов биринчи марта ўша куннинг мўъжизаси ҳисобланган машинани Ленинград шоссеси орқали Всехсвятск қишлоғи томон бошқарди.

⊙ Ўрта Осиёда троллейбус маршрути 1947 йил 5 ноябрда очилди. Ўша йиллари Тарас Шевченко кўчасида жойлашган кичкина троллейбус депосида бор-йўғи 6 та троллейбус бўлиб, 20 километрли йўлда ҳаракат қилар эди. Уни биринчи марта Александр Черноусов, Яков Рузайлар бошқарди.

⊙ 1924 йил 19 августда Москва газеталарининг биринчи саҳифасида ёшгина кулиб турган аёлнинг портрети пайдо бўлди. Портрет остида шундай сўзлар ёзилган эди: «Москвада трамвайни биринчи марта бошқарган аёл — Деревенникова».

⊙ Ўзбек хотин-қизлари орасида трамвай рулини биринчи марта Қундуз Мусабекова 1933 йилда бошқарди. Улуғ Ватан урушининг биринчи ойлариданоқ эркаклар ўрнини аёллар босди. Қундуз ая шунда трамвай кабинасига ўтириб трамвайни биринчи марта Кўкча даҳаси томон бошқарди.

Фаттоҳ АБДУРАҲИМОВ тўплаган.

5 июндан—11 июнгача Телепрограммалар

5 июнь, душанба

⊙ Ўз ТВ

15.05 Болалар учун фильм. «Артек» табассуми». 15.35 «Атроф-муҳит муҳофазаси. Кинопрограмма. 16.20 «Тақдир инъоми». Бадиий фильм (Одесса киностудияси). 17.30 «Абитуриент—89». Она тили ва адабиёт. 18.00 Янгиликлар. 18.15 Болалар учун. «Қувноқлар даврасида». 18.45 Спорт шарҳи (рус.). 19.15 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Муносабат». 20.00 «Ахборот» (рус.) 20.20 «Партия ташкилоти ва қайта қуриш». Андижон партия ташкилотларининг тажрибасидан. 20.50 «Умрбоқий қўшиқлар». Музикали программа. 21.30 Москва. «Время». 22.00 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.10 «Ахборот». 22.30 Бугун — Жаҳон атроф-муҳитни муҳофаза қилиш куни. «Инсон ва табиат». 23.30 «Силовсин овга чиқди». Бадиий фильм («Центрнаучфильм»). 00.40 Кўрсатувлар программаси.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.30 «Қотил бунинг ўзи». Бадиий фильм. «Беларусфильм». 20.45 «Тошкент» студияси кўрсатади. «Яхши дам — меҳнатга ҳамдам». Тошкент область Ўрта Чирчиқ районини социал-маиший ривожлантириш ҳақида.

ФРУНЗЕ КЎРСАТАДИ:

21.30 Москва. «Время». 22.00 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.10 «Сенинг оғанг — менинг оғам». Бадиий фильм (рус.).

⊙ МТ I

7.00 «120 минут». 9.05 Футбол шарҳи. 9.50 Янгиликлар. 10.00 «Ҳайвонот оламида». 11.00 «Байрамларнинг оҳанги». Ўзбекистон ССР «Шалола» фольклор ансамбли ижро этади.

* * *

16.00 Янгиликлар. 16.15 «Қайта қуриш прожектори». 16.25 «Онам, дадам ва мен». 16.55 Бутунроссия конкурсининг лауреати В. Круглов чалади (домра). 17.15 Болалар учун фильм. «Соат бешда портлайди» (ЧССР). 18.25 Жаҳон атроф-муҳитни муҳофаза қилиш кунига. «Умринг боқий бўлсин, Ер!». 19.25 «Бунёдкор». Капитал қурилишда кооператив ва ижара пудрати муносабатларини ривожлантириш ҳақида. 20.05 М. Горький. «Ғалати одамлар». Телевизион фильм-спектакль. Премьера. 21.30 «Время». 22.00 «Қайта қуриш прожектори». 22.10 «Ғалати одамлар». Телевизион фильм-спектаклнинг давоми. 23.15 «Дунё воқеалари». 23.30 Болгария эстрадаси артистлари С. ва Б. Аргировлар концерти. 00.30 Футбол шарҳи.

⊙ МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика. 9.15 Совет фани тарихидан ҳикоялар. «Хаёлпарастлар». Илмий-оммабоп фильм. 10.00 С. Пятничко куйлайди. 10.15 Итальян тили. 10.45 «Қора денгиз тўлқинлари». Саккиз серияли телевизион бадиий фильм. 1-серия (А. Довженко номли киностудия). 12.00 Янгиликлар. 12.10 От спорти. Халқаро мусобақалар. ЧССРдан кўрсатилади. 12.40 «Хизматга чақирилувчилар». Телевизион бадиий фильм (Белоруссия телевидениеси). 13.35 Теннис. Франциянинг очиқ чемпионати. Франциядан кўрсатилади.

* * *

17.35 Янгиликлар. 17.45 «Совет Иттифоқига хизмат қиламан!». 18.45 «Сиз бунга қодирсиз». Инсоннинг резервлари ва имкониятлари ҳақида. А. Чумак ва унинг мижозлари билан учрашув. 19.15 Кабарда-Балқор АССР Давлат телерадиоси. Кабарда-Балқор телевидениесининг программаси. 19.45 Теннис. Франциянинг очиқ чемпионати. Франциядан кўрсатилади. 20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! «Балиқчи ва балиқ ҳақида эртак». Мультфильм. 1-қисм. 20.45 Болтиқ денгизи мамлакатлари дўстлик велопойгаси. Финляндиядан кўрсатилади. 21.05 Агар соғлом бўлай десанг! 21.20 «Қайта қуриш прожектори». 21.30 «Время». 22.00 Футбол. СССР чемпионати. 23.45 Останкино концерт студиясида кинорежиссёр Г. Франк билан учрашув. 01.15 Янгиликлар.

6 июнь, сешанба

⊙ Ўз ТВ

15.05 «Қаҳрабочалар». Болалар учун фильм-концерт. 15.35 «Советлар мамлакатининг кишилари». Кинопрограмма. 16.15 «Қотил бунинг ўзи». Бадиий фильм. 17.30 «Абитуриент—89». Математика. 18.00 Янгиликлар. 18.15 Болалар учун фильм. «Иншо». 18.45 «Элга хизмат: талаб ва таклиф». «Металлобитремонт» корхонасининг фаолияти ҳақида. 19.20 «Пушкинхонлик». «Евгений Онегин» романининг ўзбек тилига таржимаси ҳақида. 20.00 «Ахборот» (рус.). 20.20 Ўзбекистон Давлат телерадиоси хизмат кўрсатган хорининг концерти. 20.50 «Долзарб мавзу». Ўрта Осиё қишлоқ хўжалиги экономикаси илмий-тадқиқот институтининг директори, ВАСХНИЛ академиги С. Н. Усмонов билан суҳбат. 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Ахборот». 22.25 «Инсон ва қонун». 23.45 Кўрсатувлар программаси.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.30 «Пойтахтимиз меҳмонлари». Кабарда-Балқор АССРда хизмат кўрсатган артист М. Текуев куйлайди. 20.00 «Ғирром ўйин». Бадиий фильм (Свердловск киностудияси).

ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ:

21.30 Москва. «Время». 22.05 Халқ чолғу оркестрининг концерти. 22.45 «Кинокамера билан саёҳат».

⊙ МТ I

7.00 «120 минут». 9.05 М. Горький «Ғалати одамлар». Телевизион фильм-спектакль. 10.30 Янгиликлар. 10.40 «Ғаройиб одамлар». Телевизион фильм-спектаклнинг давоми. 11.45 «Бу бўлган... бўлганди...».

* * *

16.00 Янгиликлар. 16.10 «Экранда Сибирь». Киножурнал (Ғарбий Сибирь кинохроника студияси). 16.20 «Тоғлар қўшиғи». Махачқалъадан кўрсатилади. 16.50 «Қишлоқ истиқболлари». Ҳужжатли фильмлар премьераси: «Волгоградда ҳовли тўйлари» (Волгоград). «Қишлоқ хўжалиги» («ЦНФ»). 17.40 «Бор бўл, музика!». 18.25 «Шведча рапсодия». Ҳужжатли фильм премьераси (Швеция). 18.45 Ёшлик куйлайди ва рақсга тушади. 19.00 Рассом С. Алимов устахонасида. 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 Фан — экологияга. Қрим экологияси. 20.00 Катталар учун мультфильм. 20.10 Адабий-бадиий видеоканал. А. С. Пушкин туғилган куннинг 190 йиллигига. 21.30 «Время». 22.05 Адабий-бадиий видеоканалнинг давоми. 23.15 «Дунё воқеалари». 23.30 Адабий-бадиий видеоканалнинг давоми.

⊙ МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика. 9.15 Совет фани тарихидан ҳикоялар. «Ташаббускорлар». Илмий-оммабоп фильм. 10.10 Француз тили. 1-йил шуғулланаётганлар учун. 10.40 «Қора денгиз тўлқинлари». Саккиз серияли телевизион бадиий фильм. 2-серия. 11.50 Янгиликлар. 12.00 Француз тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун.

* * *

17.30 Янгиликлар. 17.40 «Якшанба куни тайгага». Телевизион ҳужжатли фильм. 17.55 Теннис. Франциянинг очиқ чемпионати. Франциядан кўрсатилади. 18.40 Ритмик гимнастика. 19.10 В. Пикуль. «Асра, мени туморим». Симфония. 19.40 «Охирги батальон» (Чекланган миқдордаги совет қўшинлари охирги батальонининг Афғонистондан олиб чиқиб кетилиши ҳақида). 20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! «Балиқчи ва балиқ ҳақида эртак». Мультфильм. 2-қисм. 20.45 «Салом, Аляска». Аляска билан Чукотка ўртасида иқтисодий ва маданий алоқаларнинг ўрнатилиши ҳақида. 21.30 «Время». 22.05 Ҳужжатли фильмлар экрани. «Ўзинг танла». Телевизион ҳужжатли фильм. (Тошкент). 22.45 «Тонгги почта». Музикали кўрсатув (такрор). 23.15 Янгиликлар.

7 июнь, чоршанба

⊙ Ўз ТВ

15.05 «Ғирром ўйин». Бадиий фильм. 16.35 «Совет хотин-қизлари». Кинопрограмма. 17.30 «Абитуриент—89». Физика. 18.00 Янгиликлар. 18.15 «Квакша». Мультфильм. 18.35 «Санъат олами». Рассом Евгений Мельников кўргазмаси (рус.). 19.00 Футбол бўйича СССР чемпионати. «Пахтакор» — АСК (Ростов-Дон). «Пахтакор» Марказий стадионидан репортаж. Танаффус пайтида—«Ахборот». (рус.). 20.50 Танбур ва дутор тароналари. 21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Ахборот». 22.35 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Келинг, очиқчасига гаплашайлик». 24.00 Кўрсатувлар программаси.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.30 «Архиз» Телефильм. 19.40 «Тўрғай». Бадиий фильм. («Ленфильм»). 21.05 «Тошкент» студияси кўрсатади, «Пульс». Информацион кўрсатув. 21.15 «Пиёда, йўловчи, йўл». Телефильм. («Ўзкинохроника»).

ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ:

21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Ахети дехот». Тележурнал. 22.55 «Кўҳна боғ сири». Бадиий фильм.

⊙ МТ I

7.00 «120 минут». 9.05 Мультфильмлар: «Дангаса куйлак», «Хоҳламайман ва бўлмайман». «Қора лайлак». 9.35 «Умринг боқий бўлсин, Ер!». 10.35 Янгиликлар. 10.45 «Камалак» халқ ижодиёти телепрограммаларининг VIII халқаро фестивали. «Қалб садолари — кўчалар таронаси» (Бельгия).

* * *

15.50 Янгиликлар. 16.05 «Қайта қуриш прожектори». 16.15 Болалар учун фильм. «Фил йўқолиб қолди». Бадиий фильм. («ЦНФ»). 17.30 «Замондошимиз портрети». «Бу омадли Новиков». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси (Минск). 17.50 «Музикали хазина». А. С. Пушкин шеърларига ёзилган романсларни СССР халқ артисти Н. Архипова ижро этади. 18.30 «Импульс»: ташаббускорлик, тадбиркорлик, даромад». Саноат ва граждан объектлари қурилишида янги технологиялар. 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 Молдавия Давлат филармонияси «Дюзава» гагауз халқ куйлари ансамблининг концерти. Кишиневдан кўрсатилади. 20.00 «Тугун». Катталар учун мультфильм. 20.10 «Мишо оиласи». Телевизион бадиий фильм (Франция). 21.30 «Время». 22.05 «Қайта қуриш прожектори. 22.15 «Инсон ва қонун». Ҳуқуқий видеоканал. 23.45 «Дунё воқеалари». 24.00 Актуал объектив. «Тушунишни истамайдиган қариялар». Ҳужжатли фильм премьераси («Беларусьфильм»).

⊙ МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика. 9.15 Совет фани тарихидан ҳикоялар. «Ватан ўғлонлари». Илмий-оммабоп фильм. 10.05 Владимир шаҳар «Сузоре» ансамблининг концерти. 10.15 Немис тили. 1-йил шуғулланаётганлар учун. 10.45 «Қора денгиз тўлқинлари». Саккиз серияли телевизион бадиий фильм. 3-серия. 11.50 Янгиликлар. 12.00 Немис тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун.

* * *

17.30 Янгиликлар. 17.40 А. П. Чеховнинг экранлаштирилган асарлари. «Дашт». Бадиий фильм, 1 ва 2-сериялар. («Мосфильм»). 19.50 «Галактионович». Ҳужжатли фильм. 20.05 Татар фольклор куйларидан концерт. Қозондан кўрсатилади. 20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! «Балиқчи ва балиқ ҳақида эртак». Мультфильм. 3-қисм. 20.45 «Агар билсангиз эди...». Ҳужжатли фильм премьераси. (Ғарбий Сибирь кинохроника студияси). 20.55 Теннис. Франциянинг очиқ чемпионати. Франциядан кўрсатилади. 21.30 «Время». 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 А. П. Чеховнинг экранлаштирилган асарлари «Дашт». Бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар. 00.25 Янгиликлар. 00.30 Теннис. Франциянинг очиқ чемпионати. Франциядан кўрсатилади.

Биргаликда «Зангори экран» олдида

«ҚАЙСИСИ МАНЗУР, НИМА ЁҚМАДИ?»

ТОМОШАБИН ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

⊙ Ф. Абдуллаева, Сергелидаги ҳисоб-бухгалтерия техникумининг 1-курс талабаси.

— СССР халқ депутатлари съезди олдидан «Сиёсий суҳбатлар» туркумидаги кўрсатув группамиздаги барча ёшларга ёқди. Шундай кўрсатувларга кўпроқ ўрин берилса. Яна бир масала. «Тошкент гўзали» конкурсини орзиқиб кутгандик. Лекин негадир «Зангори экран» орқали намойиш қилинмади.

⊙ М. Сулаймонов, ТошДУ журналистика факультетининг дипломанти.

— Марказий телевидениенинг иккинчи программаси орқали «Время» кар-соқовларга махсус таржима қилинмоқда. Шу тажриба республика телевидениесида «Ахборот», «Янгиликлар» берилаётганда қўлланса яхши бўларди.

⊙ С. Норхўжаев, Янгийўл шаҳридаги Тахта-кўприк кўчасида яшовчи.

— Кейинги пайтда кинoредакция «Эртага премьера», «Кино, кино, кино...» каби кўрсатувларни қайта қуриш талаблари асосида тайёрлаётгани сезилиб турибди. Лекин баъзан кинофильмлар белгиланган вақтдан кеч, айримлари эса бошқа куни кўрсатилаяпти. Бундай ўзгаришлар камроқ бўлса.

⊙ Ш. Худойберганова, Тошкент тўқимачилик комбинати ишчиси.

— Менинг 6 ва 7 ёшли фарзандларим бор. Илгари пойтахт ва Тошкент области программасида соат 21.00 дан кейин «Оқшом эртаклари» берилади. Кейинчалик кўрсатмай қўйилди. Шу программа қайта тикланиб, нуроний бувижонлар кичкинтойларимизга эртак, кетидан алла айтиб беришса.

⊙ З. Худойбердиев, Тошкент политехника институти саноат-энергетика факультетининг 2-курс талабаси.

— «Деҳқон ер эгаси» туркумидаги кўрсатувлар қисқа, лекин мазмунли тайёрланаяпти. Менинг таклифим, қишлоқ хўжалик меҳнаткашларини эъзозловчи ана шундай программалар кўпайтирилса.

* * *

Телетомошабинлар томонидан билдирилган фикр-мулоҳазалар ранг-баранг. Масалан, «Чевар» тикувчилик бирлашмаси ишчиси Ш. Расулова, С. Раҳимов районидаги суғурта идораси ходими С. Ғуломов, А. Икромов районидаги «Журжоний» кўчасида яшовчи А. Исломовлар «Ассалому алайкум» информацион-музикали программасидан мамнун эканликларини изҳор қилганлар. Бўка районидаги 36-мактаб ўқитувчиси Н. Анорбоева ва бошқалар 28 март куни намойиш этилган «Қувноқлар ва зукколар» баҳси такроран кўрсатилишини илтимос қилишди. В. И. Ленин номли педагогика билим юртининг 4-курс талабаси Д. Зиёвиддинова эса бошланғич синф ўқитувчилари иш тажрибаси ҳақида кўрсатувлар кам берилаётганини таъкидлади.

Телефон [32-58-85] олдида С. ШОДИЕВ навбатчилик қилди.

Муҳаррир ўринбосари С. Б. ЁҚУБОВ.

8 июнь, пайшанба

⊙ Ўз ТВ

15.05 «Тўрғай». Бадиий фильм. 16.30 «Ҳамма юмушлардан муҳими». Телефильм. 16.45 «Ўқитувчи, номинг билан...» (рус.). 17.15 «Тўфа Пинхасова куйлайди». Фильм-концерт премьераси. («Ўзбектелефильм»). 17.30 «Абитуриент—89». Химия. 18.00 Янгиликлар. 18.15 «Азиз». Телевизион бадиий фильм («Ўзбектелефильм»). 19.15 «Чорвадор» программаси. Самарқанд область Ургут район бўрдоқичилик комплекси чорвадорларининг иш тажрибаси ҳақида. 19.45 «Комсомол прожектори». Ташаммилар ҳақида. 20.00 «Ахборот» (рус.). 20.20 «Тил —маданият кўзгуси» 21.00 Эстрада концерти. 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Ахборот». 22.25 «Касби — киноактёр». Бадиий фильм (М. Горький номли киностудия). 24.00 Кўрсатувлар программаси.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.30 «Ёшлик» студияси почтасидан. 20.30 Реклама. 20.40 «Прелюдия». Телефильм. 21.00 «Тошкент» студияси кўрсатади. «Беш йиллик: ишлар ва одамлар».

ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ:

21.30 Москва. «Время». 22.05 «Мактаб: давр билан ҳамқадам». Ўқитувчиларнинг Тожикистон ССР халқ таълими министрлиги мактаблар бошқармасининг бошлиғи Р. Х. Ҳомидов билан учрашуви. 23.05 «Бухорча эртаклар» Фильм-концерт.

⊙ МТ I

7.00 «120 минут». 9.05 «Мишо оиласи». Телевизион бадиий фильм. 10.25 Янгиликлар. 10.35 «Саёҳатчилар клуби».

* * *

16.00 Янгиликлар. 16.10 РСФСР халқлари музикали фольклорининг концерти. 16.40 Мамлакат телевидение студиялари ҳужжатли фильмлари премьераси: «Ким бизни эшитади?». (Рига). «Пальмсдаги чорбоғ». (Таллин). 17.15 «Нурафшон кларнетлар». Киевдан кўрсатилади. 18.10 «Басат, Тепегаз ғолиби». Мультфильм премьераси. 18.30 «...16 ёшгача ва ундан катталар». 19.15 «Дунё воқеалари» 19.30 Ҳокимият — Советларга. 20.00 Останкино концерт студиясида кинорежиссёр Р. Биков билан учрашув. 21.30 «Время». 22.05 Бизнинг мерос. «Пушкин ва унинг даври». 22.50 «Дунё воқеалари».

⊙ МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика. 9.15 Совет фани тарихидан ҳикоялар. Реалистлар. Илмий-оммабоп фильм. 10.00 К. М. Веберг. Гитара ва фортепьяно учун «Дивертисмент». 10.15 Испан тили. 1-йил шуғулланаётганлар учун. 10.45 «Қора денгиз тўлқинлари». Саккиз серияли телевизион бадиий фильм. 4-серия. 11.45 Янгиликлар. 11.55 Испан тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун. 17.35 Янгиликлар. 17.45 Иттифоқдош республикалар студияларининг фильмлари. «Жаҳаннам йўли». Телевизион бадиий фильм. 1-серия (А. Довженка номли киностудия). Премьера. 19.00 Томошабинсиз концерт. 19.30 Мультфильмлар: «Икки эртак». «Довюрак бўлмоқчиман». 20.00 «Менинг даврим келди». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. Ростов областидаги Киров номли от заводининг ходими Ю. Тищенко ҳақида (Ростов-Дон). 20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! «Қурбақа малика». Мультфильм. 1-қисм. 20.45 Теннис. Франциянинг очиқ чемпионати. Франциядан кўрсатилади. 21.30 «Время». 22.05 Иттифоқдош республикалар студияларининг фильмлари. «Жаҳаннам йўли». Телевизион бадиий фильм. 1-серия (А. Довженко номли киностудия). Премьера. 23.20 Янгиликлар. 23.25 Теннис. Франциянинг очиқ чемпионати. Франциядан кўрсатилади.

9 июнь, жума

⊙ Ўз ТВ

15.05 «Кумуш ўтлоқ». Болалар учун фильм-концерт. 15.30 «Оқсоқоллар», «Арсеньевда ишлар қандай?». Телефильмлар. 16.20 Болалар учун фильм. «Чин сеҳргарлик сўзи». (М. Горький номли киностудия). 17.30 «Абитуриент—89». Биология. 18.00 Янгиликлар. 18.15 Шоирлар — болаларга. Ўткир Рашид. 18.45 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Интернационал дўстлик клуби». 19.30 «Озиқ-овқат программаси амалда». 20.00 «Ахборот». (рус.). 20.15 «Госстрах янгиликлари». Реклама (рус.). 20.25 «Халқаро ҳаёт: социалистик мамлакатларда ислоҳот». 21.00 М. Ашрафий номли Тошкент давлат консерваторияси студентларининг концерти. 21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Ахборот». 22.35 Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий туғилган куннинг 100 йиллигига бағишланган юбилей концерти. Москва шаҳар Союзлар уйининг Колонна залидан ёзиб олинган. 00.15 Кўрсатувлар программаси.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.35 «Бировнинг хати». Бадиий фильм («Ленфильм»). 21.05 «Тошкент» студияси кўрсатади. «Пульс». Информацион кўрсатув (рус.). 21.15 «Минглаб учқунлар». Телефильм.

ФРУНЗЕ КЎРСАТАДИ:

21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Қилич тиғида». Бадиий фильм. (рус.).

⊙ МТ I

7.00 «120 минут». 9.05 Фан — экологияга. Қрим экологияси. 9.35 Киноафиша. 10.35 Янгиликлар. 10.45 «Инсон институти». 11.45 «Қувноқ стартлар».

* * *

15.40 Янгиликлар. 15.55 «Қайта қуриш прожектори». 16.05 «Ташвиш ва умид билан». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси (Душанбе). 16.35 «Ленинни такрор ва такрор ўқиб». В. И. Лениннинг «Материализм ва эмпириокритицизм» асари ҳақида. 17.20 «Жонли дўстим». Мультфильм премьераси. 17.30 «Дўстлик меридианлари». Карлуш ду Карму куйлайди (Португалия). 18.25 «Интерсигнал». 18.55 «Дунё воқеалари». 19.10 Москвада балет артистлари VI халқаро конкурсининг очилиши. О. Меликов. «Севги ҳақида афсона». СССР Иттифоқи Большой театридан олиб кўрсатилади 21.30 «Время». 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Бу бўлган... бўлганди...». 22.35 «Импровизациялаштиришга ўргатяпман». Телевизион ҳужжатли фильм. 23.05 «Нигоҳ».

⊙ МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика. 9.15 Болалар сеанси. 10.15 Инглиз тили. 1-йил шуғулланаётганлар учун. 10.45 «Қора денгиз тўлқинлари». Саккиз серияли телевизион бадиий фильм. 5-серия. 12.00 Янгиликлар. 12.10 «Жаҳаннам йўли». Телевизион бадиий фильм. 1-серия. 13.25 Инглиз тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун.

* * *

17.35 Янгиликлар. 17.45 Ритмик гимнастика. 18.15 Иттифоқдош республикалар студияларининг фильмлари. «Жаҳаннам йўли». Телевизион бадиий фильм. 2-серия (А. Довженко номли киностудия). Премьера. 19.45 Теннис. Франциянинг очиқ чемпионати. Франциядан кўрсатилади. 20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! «Қурбақа малика». Мультфильм. 2-қисм. 20.45 Теннис. Франциянинг очиқ чемпионати. Франциядан кўрсатилади. 21.30 «Время». 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 Иттифоқдош республикалар студияларининг фильмлари. «Жаҳаннам йўли». Телевизион бадиий фильм. 2-серия. (А. Довженко номли киностудия). Премьера. 23.45 Футбол. СССР чемпионати. «Днепр» — «Спартак». «Днепропетровскдан кўрсатилади. Танаффус пайтида (00.30) — «Спорт ҳамма учун». 01.30 Янгиликлар.

10 июнь, шанба

⊙ Ўз ТВ

9.00 «Ассалому алайкум». Информацион-музикали программа.

10.00 «Шанба экрани». Кинопрограмма. 10.30 «Санъатга бахшида умр». ЎзССР халқ артисти Х. Нишонов. 11.30 «Петербурглик инкогнито». Бадиий фильм («Мосфильм»). 13.00 «Телевизион перископ». (рус.). 13.45 «Оналар мактаби». 14.15 «Театр ва замон». «Наврўз» регионал фестивали. 15.15 «Замондас». Қишлоқ хўжалик ходимлари учун программа (қозоқ тилида). 16.15 «Сиз қандай дам оласиз?».

* * *

17.55 Кўрсатувлар программаси. 18.00 «Билмасвойнинг саргузаштлари» сериясидан мультфильмлар 18.40 Ўсмирлар учун. «Тенгдошлар». 19.25 «Ўзбек тилини ўрганамиз». 20.00 «Ахборот» (рус.). 20.20 «Ахборот» танқид қилди...». 20.30 ЎзССР халқ артисти Камолиддин Раҳимов куйлайди. (такрор.). 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Ахборот». 22.25 Экранимизда биринчи марта. «Кўринмас одам». Бадиий фильм («Мосфильм»). 23.55 Кўрсатувлар программаси.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ:

18.00 Кўрсатувлар программаси. 18.05 «Офтобак». Октябрятлар учун программа. 18.40 Телефильм. 19.20 Материалларимиз изидан. 20.00 Информацион программа (тожик ва рус тилларида). 20.30 «Совет Тожикистони». Киножурнал. 20.40 Санъат усталарининг концерти. 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Шарқ юлдузлари». Ҳинд актёри ва қўшиқчиси Амитабх Баччан.

⊙ МТ I

7.00 «120 минут». 9.00 «Уй академияси». 9.30 «Октябрьский» Маданият саройининг ҳаваскорлик камер оркестри ижро этади. Запорожьедан кўрсатилади. 10.00 Йил фасллари. Июнь. 11.00 С. Пятничко куйлайди. 11.15 «Социализм мамлакатларида». 11.45 «Мўъжизасиз мўъжизалар». 12.45 «Дунё воқеалари». 13.00 П. И. Чайковский номли концерт зали. Сизни «Россия» республика рус халқ ансамбли таклиф этади. Солист — СССР халқ артисти Л. Зикина. 14.00 Шанба — ота-оналар куни. 15.30 «Айрилганлар». Мультфильм. 16.00 «Владимир шудгор қилди, Ярослав экди». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси («Укртелефильм»). 17.00 Режиссёр Т. Океев фильмлари. «Болалигимиз осмони». Бадиий фильм. («Қирғизфильм»). 18.30 «Планета». 19.30 Д. Уильямс. «Татуировка қилинган атиргул». М. Горький номли Москва Бадиий академик театрининг фильм-спектакли. 21.30 «Время». 22.05 «Телетомошабин ҳамроҳи». 22.25 Қўшиқлар — кўприклар. Москва — Дуйсбург (ГФР) музикали телекўприги. 23.55 Янгиликлар.

⊙ МТ II

8.30 Эрталабки гимнастика. 8.45 «Қишлоқ янгиликлари». 9.45 «Жаҳаннам йўли». Телевизион бадиий фильм. 2-серия. 11.15 «Навбат сизга, артист». Е. Ионова. 11.30 «Телевизион музикали абонемент». Мамлакат камер оркестри чалади. Латвия ССР Давлат филармонияси камер оркестри ҳамда Москва Давлат филармонияси солистлари ансамблининг концерти. 12.20 «Анна Ахматованинг Киевдаги адреслари». Киевдан кўрсатилади. 12.50 «Коэффициенти бирга тўрт». Якутскдан кўрсатилади. 13.10 «Ташналик». Ҳужжатли фильм премьераси. («ЛСДФ»). 13.20 «Ғолиб». Бадиий фильм (М. Горький номли киностудия). 14.40 И. Кобзон — меҳмонимиз. 15.10 «...16 ёшгача ва ундан катталар». 15.55 Мультфильмлар: «Винни-Пух», «Винни-Пух меҳмонга боради», «Винни-Пух ва ташвишларга тўла кун». 16.35 «Иван Пономаренко». Фильм-концерт. 17.10 Иттифоқдош республикалар кинопублицистикаси. РСФСР студиялари телевизион ҳужжатли фильмлари премьераси: «Масъулият» (Новосибирск) «Чемоданчадаги миллиардлар» (Куйбишев кинохроника студияси). 18.00 «Сиз менга ёзардингиз». Бадиий фильм, субтитр билан («Мосфильм»). 19.30 Теннис. Франциянинг очиқ чемпионати. Франциядан кўрсатилади. 20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! «Қурбақа малика». Мультфильм. 3-қисм. 20.45 И. Брамс. Скрипка ва оркестр учун концерт. Ре мажор. 21.30 «Время». 22.05 «Анна Петровна». Телевизион бадиий фильм. 1-серия («Экран»). Премьера. 23.10 Янгиликлар. 23.15 «Анна Петровна» Телевизион бадиий фильм. 2-серия.

11 июнь, якшанба

⊙ Ўз ТВ

9.00 «Ассаломуу алайкум». Информацион-музикали программа.

10.00 Енгил саноат ходимлари кунига. «Орзу». Телефильм («Ўзбектелефильм»). 10.30 «Биргаликда куйлаймиз». А. Мансуров, А. Исроилов. «Қўшиқ орзум менинг» (такрор.). 11.00 Ёш спортчи мактаби. 1. Кураш. 2. Шашка. 12.00 Халқ севган достонлар. «Ҳасанхон». Х. Эшбўриев ижро этади. 13.00 «Дўстлик» программаси. Кинoредакция таништиради... 13.40 Мактаб ўқувчилари учун. «Қувноқ стартлар». 14.25 «Ота-оналар университети». Касб танлашда оиланинг роли. 14.55 «Рассом портрети». Ш. Абдусаламов (рус.). 16.00 Реклама.

* * *

8.00 Кўрсатувлар программаси. 18.05 «Уйинчоқлар сири». Мультфильм. 18.15 Мактаб ўқувчилари учун. «Қўшиғим, жон қўшиғим». 18.55 «Хотира» туркумидан. Шотурсун Ғуломов. 20.00 «Ахборот» (рус.). 20.20 Бугун — Енгил саноат ходимлари куни. 20.50 «Мусиқа жавони». 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Ахборот». 22.25 «Курьер». Бадиий фильм. («Мосфильм»). 23.55 Кўрсатувлар программаси.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

ФРУНЗЕ КЎРСАТАДИ:

18.00 Кўрсатувлар программаси. 18.05 «Остонамга эртак қўнди». Мультфильм. 18.15 Реклама. 18.25 «Нима учун телевизордан ўт чиқди?». Илмий-оммабоп фильм. 18.30 Бугун — Енгил саноат ходимлари куни. «Бир занжирнинг бўғини». Телефильм. 18.45 «Тунги иллюзия». Бадиий фильм (рус.). 20.05 «Аҳволлар қалай, стадион?». Қайрағочзордаги спорт-соғломлаштириш базаси ҳақида (рус.). 20.35 Енгил саноат ходимларининг талабларига биноан концерт. 21.20 «Марҳабо». Қирғизистон бўйлаб сайр қилинг. 21.30 Москва. «Время». 22.05 Қирғизистон ССР халқ артисти, композитор Носир Давлесовнинг ижодий кечаси.

⊙ МТ I

8.45 Ритмик гимнастика. 9.15 «Спортлото» тиражи. 9.30 «Эрта саҳарлаб». Болалар учун дам олиш-ўқув кўрсатуви. 10.30 «Совет Иттифоқига хизмат қиламан!». 11.30 «Тонгги почта». Музикали программа. 12.00 «Оламга саёҳат». Альманах. 13.00 Эртак ҳузурида меҳмонда. «Мовий рицарнинг саргузаштлари». Мультфильм. (ПХР). 14.30 «Музикали киоск». 15.00 «Очиқ эшиклар куни». 15.45 «Қароқчининг ёзувлари». Мультфильм. 15.55 «Нигоҳ». Якшанба сони. 16.35 «Камалак» халқ ижодиёти телепрограммаларининг VIII халқаро фестивали. «Зузана Ваноусованинг расмларида хотиралар». (ЧССР). 17.30 «Қишлоқ янгиликлари». 18.30 «Халқаро панорама». 19.15 Мультфильмлар: «Учови Простаквашинодан». «Простаквашинодаги таътиллар», «Простаквашинода қиш». 20.10 «Менга Брамсни чалиб беришади». СССР халқ артисти А. Поповнинг ижодий портрети. 21.30 «Время». 22.05 «Салом, доктор!». 22.20 «Биз аёллар». Катталар учун мультфильм. 22.30 Оммавий куйлар янгиликлари». 00.30 Янгиликлар.

⊙ МТ II

8.30 Зарядкага сафланинг! 8.45 «Дестан» ансамбли ижро этади. Ашхободдан кўрсатилади. 9.10 «Кантофабула». Ҳужжатли фильм премьераси. Молдаван музикачиси Л. И. Орға ҳақида («Молдова-фильм»). 9.30 РСФСР шаҳарлари телестудиялари. Чита телевидение студиясининг программаси. 10.35 «Арслонча ва Тошбақа қандай қилиб қўшиқ куйлади». Мультфильм. 10.45 «Агар сизга...». 11,30 Р. Штраус. «Қаҳрамоннинг ҳаёти». Симфоник поэма. 12.20 «Она-замин ташвишида» туркумидан ҳужжатли фильмлар премьераси: «Иорам» (Тбилиси), «Ўрмоннинг яратилиши» (Уфа). 13.20 «Орган залида». Омскдан кўрсатилади. 13.45 «Ёмғирлар ҳам ҳаёт каби». Ёш рассом И. Сашнева ҳақида очерк. Тюмендан кўрсатилади. 14.15 Мультфильмлар: «Комедиант». «Энг каттаси». 14.55 Теннис. Франциянинг очиқ чемпионати. Франциядан кўрсатилади. 15.25 «Яшил чироқ». Л. Ю. Брик — В. В. Маяковский ижодининг тарғиботчиси. 16.40 Москва — Вашингтон телекўприги: мактаб ҳақида мулоҳазалар. 17.40 Теннис. Франциянинг очиқ чемпионати. Франциядан кўрсатилади. 18.40 Будапешт баҳорги фестивали концертлари. Й. Гайдн. Труба ва оркестр учун ми-бемоль мажор концерти. 19.00 «Киносерпантин». 1-дубль. 20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! «Қурбақа малика». Мультфильм. 4-қисм. 20.45 «Киносерпантин». 2-дубль. 21.30 «Время». 22.05 «Салом, доктор!». 22.20 «Киносерпантин». 3-дубль. «Деррик» сериясидан. «Имтиҳон». Телевизион бадиий фильм премьераси. (ГФР телевидениеси). 23.20 Енгил атлетика. Ака-ука Знаменскийлар хотираси учун халқаро мусобақалар. Волгограддан кўрсатилади. 00.05 Янгиликлар. 00.10 «Киносерпантин». 4-дубль.

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбек ва рус тилларида мустақил равишда нашр этилади.

«Тошкент оқшоми»

(«Вечерний Ташкент») — орган Ташкентского горкома Компартии Узбекистана и городского Совета народных депутатов.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

РЕДАКЦИЯ АДРЕСИ: 700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Телефонлар: қабулхона—32-53-76; бўлимлар: партия турмуши ва совет қурилиши—32-57-84; экономика ва шаҳар хўжалиги —32-54-19; ижтимоий масала — 32-53-10; хатлар ва оммавий ишлар — 33-29-70; жамоатчилик редакцияси — 33-99-42, 32-53-66, 32-54-15; «Ташкентская неделя» рекламалар идораси — 32-56-84; эълонлар — 33-81-42.

Якшанбадан ташқари, ҳар куни чиқади.